

**UNIVERZITA KARLOVA**

**FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD**

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

**Bakalářská práce**

**2020**

**Karolína Rechtbergerová**

**UNIVERZITA KARLOVA**

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

**Populární rozhlasový fejeton Františka Nepila v pořadu  
Dobré jitro**

Bakalářská práce

Autor práce: Karolína Rechtbergerová

Studijní obor: Mediální studia

Vedoucí práce: PhDr. Josef Maršík, CSc.

Rok obhajoby: 2020

## **Prohlášení**

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 20. května 2020

Karolína Rechtbergerová

## **Bibliografický záznam**

RECHTBERGEROVÁ, Karolína. *Populární rozhlasový fejeton Františka Nepila v pořadu Dobré jitro*. Praha, 2020. 59 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Josef Maršík, CSc.

**Rozsah práce:** 69 488 znaků

## **Anotace**

Tato bakalářská práce se snaží zmapovat život spisovatele a fejetonisty Františka Nepila, zejména jeho působení v Československém a později Českém rozhlasu v pořadu Dobré jitro. Okrajově se zabývá také samotným žánrem fejetonu, pokouší se vymezit pojem fejeton a stručně se zaměřuje na vznik a historii tohoto žánru. Dále poskytuje základní informace o pořadu Dobré jitro, jeho náplni a struktuře.

Nejvíce se však práce zaměřuje na rozbor fejetonů, které Nepil pro rozhlasová Dobrá jitra psal a jako první v historii rozhlasového fejetonu i sám předčítal. A to po stránce stylizační, obsahové, kvalitativní a možného přínosu pro posluchače. Rozbor jazykového stylu Nepilových fejetonů přináší poznatky o jeho citu pro jazyk a velmi specifickém způsobu vyjadřování. Bližší pohled na obsahy jednotlivých fejetonů ukazuje, z jaké oblasti života Nepil pro své náměty nejvíce čerpal. Kvalitativní rozbor nabízí odpověď na otázku, zda fejetony naplňují kritéria pro jejich psaní. Poslední část rozboru přibližuje možnosti, čím mohly být fejetony pro posluchače zajímavé a přínosné.

## **Annotation**

This bachelor thesis endeavours to map the life of a writer and columnist František Nepil, principally his works in Czechoslovak and subsequently Czech radio broadcast Dobré jitro. This thesis additionally handles the column genre itself, endeavours to define concept of the column and briefly focuses on the origins and history of this genre. Furthermore, it provides foundational information about the Dobré jitro broadcast, its contents and structure.

However, this work primarily focuses on the analysis of the columns which František Nepil wrote for the broadcast Dobré jitro and additionally, as a first in the history, read them himself. The analysis will be done in terms of wording, content, quality and possible benefit for the listener. The analysis of Nepil's language style illustrates his sense for language and his specific way of expression. Further examine of the contents of his individual columns demonstrates from which area of life did Nepil draw the most. Qualitative analysis provides an answer to the question, whether the Columns meet the criteria for them to be written. The final part of the analysis depicts options, in which the columns could have been interesting and beneficial for the listener.

## **Klíčová slova**

**František Nepil, fejeton, historie, rozhlas, Dobré jitro, stylistika, obsah, kvalita**

## **Keywords**

**František Nepil, feuilleton, history, radio, Dobré jitro, stylistically, content, quality**

## **Title**

**The popular radio column by František Nepil in the program Dobré jitro**

### **Poděkování**

Na tomto místě bych ráda poděkovala svému vedoucímu PhDr. Josefu Maršíkovi, CSc. za milý a vstřícný přístup, cenné rady a ochotu a snahu mi pomoci při psaní této práce.

# Obsah

Úvod.....	2
1 Osobnost František Nepil .....	6
2 Žánr fejeton .....	11
2.1 Teoretický výklad fejetonu .....	11
2.2 Vznik a vývoj fejetonu.....	14
3 Přiblížení pořadu Dobré jitro .....	18
4 Rozbor fejetonů v pořadu Dobré jitro.....	23
4.1 Obsahy .....	23
4.2 Stylistika .....	26
4.3 Kvalita díla .....	31
4.4 Přínos pro posluchače .....	34
Závěr .....	35
Summary .....	36
Použitá literatura .....	38
Seznam příloh .....	46



## Úvod

Velmi ráda, ještě v dobách, kdy František Nepil žil, jsem poslouchala v rádiu jeho vyprávění. Vždy mi zlepšila náladu na celý den a tyto vzpomínky mi dodnes nevyprchaly. František Nepil byl, dle mého názoru, úctyhodný člověk, slušný, poctivý, obětavý a velmi pracovitý. Proto jsem opravdu ráda, že jsem si jako téma bakalářské práce mohla vybrat právě rozbor jeho fejetonů, které psával pro posluchače Dobrého jitra.

Ve své práci bych chtěla Františka Nepila blíže představit. Jako člověka i jako autora, a pokusit se zmapovat jeho život, včetně pracovních zkušeností. Dále se budu věnovat fejetonu jako publicistickému žánru a jeho historii, s připomenutím významných fejetonistů. Stručně popíši pořad Dobré jitro a uvedu základní informace o tomto ranním cyklu, také nastíním jeho koncepci. V praktické části se budu zabývat jednotlivými Nepilovými fejetony, které byly na rozhlasové stanici Praha v pořadu Dobré jitro odvysílány. A to jak po stránce obsahové, stylistické a kvalitativní, tak i z pohledu možného přínosu pro posluchače.

Nepilově tvorbě dosud mnoho publikací či studií věnováno nebylo, avšak pár statí jsem přeci jen našla. Například jeho specifickému jazyku a způsobu vyjadřování se ve studii Kouzlo jazyka věnuje prof. PhDr. Radoslava Brabcová, CSc. V minulosti vyšlo také několik novinových článků zabývajících se tvorbou Františka Nepila, a to nejen jeho fejetony, ale i ostatními díly pro děti a dospělé. Co se týče diplomových prací, dohledala jsem tři, které se alespoň okrajově týkají tématu mé práce, bohužel jsou ale staršího data. I přes to bych je, stejně tak jako ostatní zmíněné zdroje, ráda využila, alespoň okrajově jako inspiraci pro svou bakalářskou práci.

Jakým člověkem byl František Nepil, jak prožil svůj život, jaká měl zaměstnání, co měl rád? Jaké jeho fejetony vlastně jsou? O čem a pro koho psal a jakým stylem? Jakou hodnotu měly a mají fejetony pro posluchače a pro čtenáře? Co je to fejeton, jak vznikl a jak jej psát? Na tyto otázky se ve své práci budu snažit odpovědět. Jakým způsobem toho chci dosáhnout a odpovědi nalézt?

Při prvotním a zběžném hledání zdrojů pro tuto práci a přípravě tezí se zdálo,

že bádání bude snadné a nejspíš i zábavné. Vždyť poslech fejetonů je velmi příjemnou činností. Domnívala jsem se, že přínosem mi bude zejména návštěva archivu Českého rozhlasu, že zde naleznou většinu potřebných informací. Ať již o zaměstnaneckém poměru Františka Nepila, o období jeho externí spolupráce s rozhlasem, nebo o jeho pracovní náplni či pracovních výsledcích. Také jsem si chtěla v audio archivu prostudovat seznam jeho děl, nejvíce však záznamy jednotlivých fejetonů a Dobrých jiter, ve kterých Nepil promlouval, a relevantní díla si poslechnout. Bohužel však fejetony v archivu nejsou zachovány. V Českém rozhlase jsou k dispozici nahrávky Nepilových pořadů pro děti, zřejmě z období jeho působení v redakci pro děti a mládež, ale fejetony z Dobrých jiter nikoliv. Zrovna tak samotná Dobrá jitra se téměř nezachovala. Návštěva archivu tedy příliš přínosná nebyla. A z osobní složky Františka Nepila jsem potřebné informace bohužel také nezískala. Fejetony se ale naštěstí zachovaly v písemné formě, proto jako zdroj využívám ve své práci knihy Dobré a ještě lepší jitro a Dobrá a ještě lepší jitra, které by měly obsahovat právě fejetony pro Dobrá jitra.

Pro získání přehledu a bližšího poznání autora je potřeba nejprve všechny fejetony v uvedených knihách přečíst a vyhodnotit je s ohledem na položené otázky. Co se týče ostatních knižních publikací, kromě těch uvedených v tezí, plánuji vyhledat další, které by mohly být přínosné a podnětné. A to jak vzpomínkové knihy pojednávající o Františku Nepilovi, tak samozřejmě i odbornou literaturu, ze které bych mohla získat podklady pro kapitolu o historii a podobě fejetonu. Zde jsem ovšem narazila na další úskalí. Odborná literatura zabývající se fejetonem je na našem knižním trhu zastoupena převážně ve formě slovníků a encyklopedií, kde jsou informace stručné, leckdy heslovité. Proto čerpám pro svou práci, mimo jiné, také z knihy Umění fejetonu od Karla Štorkána, která je sice obsáhlá, ale také značně poplatná ideologii minulého režimu, s čímž mám osobní problém. K četbě jsem tedy přistupovala velmi kriticky a studium této knihy pro mne nebylo snadné. Informace použité v této publikaci jsem porovnávala s ostatními použitými tituly, abych si byla jista, že podávám ve své práci pravdivá fakta, nezkreslená ideologickými výklady autora.

Jelikož jedna z kapitol rozebírá Nepilovy fejetony po stránce stylizační, pokusím se dohledat zdroje, které by mohly být pro toto téma přínosné. K vyhledávání

potřebných dat chci využít i dobový periodický tisk, diplomové práce z repozitáře FSV UK, a v případě nalezení kvalitních a věrohodných informací plánuji využít i internet. Doufám, že přínosná bude i návštěva expozice o Františku Nepilovi v jeho rodném domku v Hýskově.

První, teoretická část práce obsahuje následující kapitoly:

Osobnost František Nepil – tato kapitola, jak již z názvu vyplývá, popisuje jednotlivé etapy života Františka Nepila, a to jak z pohledu na jeho osobnost, tak i na profesní dráhu.

Žánr – zde vysvětluji náležitosti a charakteristické prvky fejetonu, jeho počátky, historii a připomínám i významné fejetonisty. Pokouším se také zmapovat aktuální situaci v oblasti tvorby fejetonů.

Základní zjištění o pořadu Dobré jitro – v této kapitole předkládám základní informace o tomto pořadu, období, ve kterém se v rozhlase vysílal, a jakou měl podobu a koncepci.

V praktické části rozebírám fejetony ve čtyřech oblastech, kterými jsou:

- Obsahy – zde nastiňuji, jaké náměty Nepil používal, o čem psal, jakým tématům se nejčastěji věnoval.
- Stylistika – jazykové styly ve fejetonech použité, způsob vyjadřování, specifika Nepilovy mluvy. To vše objasňuje tato podkapitola.
- Kvalita díla – zde se snažím zodpovědět otázky, zda mají fejetony nějakou profesionální hodnotu a zda splňují základní fejetonistická pravidla.
- Přínos pro posluchače – tato podkapitola pojednává o možném přínosu Nepilových děl pro posluchače.

Získání relevantních informací pro vypracování této bakalářské práce nebylo tak snadné, jak jsem v počátku předpokládala. S politováním musím konstatovat, že dohledané informace o životě a kariéře Františka Nepila nejsou natolik rozsáhlé, aby bylo možné je rozdělit do kapitol a podkapitol, které uvádím v tezích. Od tezí se tedy bohužel v tomto případě odchyľuji a životopisné údaje a profesní zkušenosti shrnuji pouze do jedné ucelené kapitoly. Dále jsem kapitolu o fejetonu, tedy o žánru, přesunula do teoretické části, kam spíše patří. Nabyla jsem také dojmu, že je vhodné

představit pořad Dobré jitro, ve kterém se rozebírané fejetony objevovaly. Z tohoto důvodu jsem kapitolu o tomto pořadu, kterou však původní teze neobsahují, do práce přidala, a to do teoretické části. Také jsem usoudila, že seznam děl, pro který jsem původně plánovala využít kapitolu číslo 4, bude vhodnější umístit na konec práce do příloh a rozdělit na díla vydaná knižně a na nahrávky. Pro práci jsem nakonec nevyužila knihy Očima přítele a Dobrý a ještě lepší František Nepil, jelikož informace v nich uvedené jsem při detailnějším zkoumání vyhodnotila jako nepotřebné. Při podrobnějším bádání se mi totiž podařilo najít publikace, které byly vhodnější, obsahově bohatší a zajímavější.

I přes určité nedostatky a komplikace se domnívám, že na položené otázky se mi v práci podařilo odpovědět, fejetony dle předem určených kritérií zhodnotit a osobnost Františka Nepila alespoň částečně přiblížit.

V závěru této práce jsou standardně umístěny přílohy zahrnující seznam použité literatury, přehled Nepilových děl pro děti i dospělé. Navíc přidávám i pár ilustračních fotografií.

# 1 Osobnost František Nepil

Spisovatel pro děti i dospělé, fejetonista, rozhlasový redaktor, reklamní textař a zejména vypravěč, to byl František Nepil. Narodil se v obci Hýskov nedaleko Berouna 10. 2. 1929 v domku babičky a dědečka, na které velmi rád vzpomínal. Měl o pět a půl roku staršího bratra Slávka.

Své dětství Nepil strávil ve Svatém Janu pod Skalou, odkud se s rodinou v roce 1932 přestěhoval do skautské rezervace ve Výbrnici u Nižboru, kde jeho otec dělal správce<sup>1</sup>. A zde se malému Františkovi poštěstilo, že ho při zastávce a malém občerstvení na výletě pochoval sám Karel Čapek<sup>2</sup>. Byl to pro něj nezapomenutelný zážitek a v rozhovorech o něm často mluvil. Karla Čapka si nesmírně vážil, a to nejen jako spisovatele a žurnalisty, ale také pro jeho odvahu, slušnost a demokratické postoje. Způsob, jakým Čapek psal, byl Nepilovi velmi blízký. Jeho díla četl již v dětství a vyhledával je i v dospělosti<sup>3</sup>. Je možné se tedy domnívat, že Nepila Čapkova tvorba a styl psaní ovlivnily či inspirovaly v jeho vlastní tvorbě. Na období prožité ve Výbrnici vzpomínal Nepil velmi rád, obecně se o svém dětství vyjadřoval pozitivně. Vždyť komu se poštěstí žít na samotě u lesa a zažít tu spoustu dobrodružství, která příroda nabízí? Tato část života mu byla také častou inspirací pro pohádky a ostatní povídky<sup>4</sup>.

V roce 1937 se rodina Nepilova přestěhovala do Prahy. Zde František do roku 1944 navštěvoval měšťanku, poté, aby nebyl ve válečném období v nebezpečné Praze, chvíli bydlel u prarodičů v Hýskově, odkud dojížděl do Berouna na obchodní akademii. Zde studoval do roku 1945 a pak se vrátil opět do Prahy na obchodní akademii v Karlíně, kde také v roce 1948 maturitou studia zakončil<sup>5</sup>. František byl opravdový vlastenec a v roce 1945 při Pražském květnovém povstání jako šestnáctiletý chlapec dělal spojku na barikádách. V té době si neuvědomoval,

---

<sup>1</sup> NEPIL, František. Nedokončené rozhovory

<sup>2</sup> ZINDELOVÁ, Michaela. František Nepil. ZINDELOVÁ, Michaela a Magdalena DIETLOVÁ. Obyčejné rozhovory. Sv. 2.

<sup>3</sup> NEPIL, František. Proč mám rád bratry Čapky

<sup>4</sup> NEPIL, František. Nedokončené rozhovory

<sup>5</sup> Tamtéž

jak moc nebezpečné to pro něj bylo<sup>6</sup>.

Není překvapením, že český jazyk ho bavil a také z něj míval jedničku. Ještě měl rád zeměpis. S čím měl ale ve škole problém, byl tělocvik. Byl zvyklý běhat po lese, lézt po stromech, ale sportovní náradí mu k srdci nepřiřostlo. A to i přes to, že jako dorostenec byl členem atletického klubu AC Sparta<sup>7</sup>. V dětství také navštěvoval sportovní organizaci Skaut. Měl i svou přezdívku – Budulín<sup>8</sup>. Na skautských táborech měl možnost vyzkoušet si vypravěčství. Jelikož hodně četl, měl co vyprávět. A tak byl žádán, aby ostatním skautům o všem, co přečetl, vypravoval. Zážitky ze skautských táborů byly inspirací pro napsání příběhů s názvem Naschválničci. S vypravěčstvím si ale udělal dlouhou přestávku a pokračoval s ním až v padesáti letech, kdy začal psát pro rozhlas Dobrá jitra<sup>9</sup>.

Už jako student posílal příspěvky do časopisů a novin. Byl také „*kmenový autor Mateřídoušky*“<sup>10</sup>, jeho díla byla otiskována i v jiných dětských časopisech. Začal psát i pro rozhlas. Vyzkoušel si také psaní básní. Nebyl v tom však zdatný a ve veršování nepokračoval<sup>11</sup>.

Do svého prvního stálého zaměstnání, a to do nově vzniklého národního podniku Ředitelství Československých hotelů, nastoupil v září hned po maturitě. Nejprve bylo jeho pracovní náplní vše, co bylo zrovna potřeba udělat, třeba úprava nástěnky. Postupem času se propracoval na korespondenta<sup>12</sup>.

Již v roce 1948 mu vyšla první povídka Náhrdelník v Právu lidu. Jeho díla publikovaly jak noviny, tak i časopisy, a to Vlasta, Plamen, Literární noviny, Zítřek, Dikobraz, Pionýr, Junák, Práce, Mladá Fronta a Květy<sup>13</sup>.

V letech 1950 až 1952 musel absolvovat povinnou vojenskou službu. V roce 1951, tedy ještě během vojny, se, odvázně v civilním obleku, oženil na Staroměstské radnici se Zdenou Kočovou. V květnu 1952, kdy ještě byl na vojně, se mu narodila

---

<sup>6</sup> Tamtéž

<sup>7</sup> Tamtéž

<sup>8</sup> NEPIL, František. Ohlédnutí

<sup>9</sup> NEPIL, František. Nedokončené rozhovory

<sup>10</sup> Tamtéž

<sup>11</sup> Tamtéž

<sup>12</sup> Tamtéž

<sup>13</sup> BOROVSKÁ, Lenka. Rozhlasová publicistika jako inspirace umělecké tvorby: rozbor publicistické i umělecké práce A. Technika, J. Koláře a F. Nepila.

dcera Helena. Byl vzorným otcem. Jelikož Helenka neměla ráda pohádky, ve kterých bylo zlo a napětí, začal jí tatínek vymýšlet pohádky plné dobra. Takové, při kterých se nebála. Zjistil, že se takové uklidňující pohádky líbí i ostatním dětem. Tak začala jeho dráha spisovatele pro děti. V pohádkách čerpal ze svých zážitků v dětství, toto období bylo pro něj častou inspirací. Jak sám říkal o tvorbě svých děl pro děti „*dávám více křehkosti, humoru a něhy*“<sup>14</sup>. A je to znát. Pohádky od něj jsou opravdu humorné, citlivé, ale i poučné.

Tentýž rok, po návratu z vojny, došlo v Čs. hotelích k reorganizaci. Název byl změněn na Reklama obchodu. Šlo o součást podniku Merkur, kde pracoval jako textař. V roce 1957 se stal vedoucím textového oddělení a publikoval, mimo jiné, i v odborném časopisu Propagace. Vytvořil mnoho reklamních textů a sloganů. Nejznámějším sloganem je nejspíš „*Sana, vlastní sestra másla*“<sup>15</sup>. Díky reklamám se seznámil s Janem Werichem a Miroslavem Horníčkem, pro které reklamy psal. Jejich spolupráce trvala devět let<sup>16</sup>.

V té době mu již vycházely knihy. Nakladatelství SNDB mu vydalo první dětskou knížku Kola, strojky, nápady a vyšla mu také kniha Kde jsi chodil, Satane?, která byla tou první pro dospělé. Neměl to ale jednoduché, jak vzpomíná jeho žena v knize Nedokončené rozhovory. Do povědomí čtenářů se dostal až po delší době, kdy už měl na kontě několik knih. Psaní se ale musel věnovat po nocích<sup>17</sup>.

V roce 1966 začal spolupracovat s Divadlem Spejbla a Hurvínka, pro které psal různé scénky<sup>18</sup>.

V srpnu roku 1968 opět předvedl své vlastenectví a odvalu, když zajistil v podniku Merkur, kde stále pracoval, azyl pro členy redakce Literárních novin, kteří po okupaci vojsky Varšavského paktu do svého sídla nemohli. V Merкуру strávili přibližně 10 dní. Sám po určitou dobu také do Literárních novin přispíval<sup>19</sup>.

V roce 1969 začal v Československém rozhlasu pracovat v literární redakci vysílání pro děti a mládež jako redaktor, kam nastoupil po zemřelé Vlastě Čtvrtkové. Po ní

---

<sup>14</sup> NEPIL, František. Nedokončené rozhovory

<sup>15</sup> Tamtéž

<sup>16</sup> Tamtéž

<sup>17</sup> Tamtéž

<sup>18</sup> Tamtéž

<sup>19</sup> PRÍKAZSKÝ, Vladimír. Soukromý dotazník

převzal pořad Dobrou noc, děti<sup>20</sup>. „Ze série pohádek pro tento pořad vznikla později knížka *Makový mužiček*“<sup>21</sup>. V té době psal také pro pořad Hajaja večerníčky<sup>22</sup>. V letech, kdy byl redaktorem dětského vysílání, pouštěl tajně pod pseudonymy do éteru pohádky zakázaných autorů<sup>23</sup>.

V rozhlasu jako stálý zaměstnanec působil ale jen do roku 1971. Rozhodl se pro svobodné povolání a začátkem roku 1972 odešel „*tzv. na volnou nohu*“<sup>24</sup>. Důvodem k odchodu bylo zřejmě to, že se odmítal ve svých textech politicky angažovat v duchu tehdejšího režimu<sup>25</sup>. S rozhlasem ale nadále spolupracoval a psal pro něj různé fejetony a povídky jako externí zaměstnanec. Nejznámějšími se však nejspíš staly fejetony pro pořad Dobré jitro, které nejen psal, ale i sám předčítal. A tak v pondělní rána pravidelně svým specifickým, přívětivým, laskavým a klidným hlasem vyprávěl posluchačům příběhy ze života<sup>26</sup>.

Bohužel ale v archivu Českého rozhlasu nejsou dochovány informace, ze kterých by bylo možné dohledat konkrétní období, ve kterých Nepil v Dobrém jitru pracoval. Ani on sám v rozhovorech nic bližšího nezmínil. K dispozici je pouze zmínka na internetových stránkách Slovník české literatury, kde je uvedeno, že Nepil v Dobrém jitru působil v letech 1976-1977, 1980-1981 a 1993-1995<sup>27</sup>. A to nejen jako tvůrce fejetonů, ale někdy i Dobré jitro moderoval a pořadem provázel posluchače celé čtyři hodiny<sup>28</sup>. A nikdy neopomněl posluchačům popřát Dobré a ještě lepší jitro.

V publikacích, ze kterých jsem při tvorbě této práce informace čerpala, jsem dohledala, že fejetony v Dobrém jitru byly vysílány v roce 1988<sup>29</sup> a v roce 1991<sup>30</sup>. Zároveň byly otiskovány i v *Mladé Frontě*<sup>31</sup>, *Tvorbě*<sup>32</sup> a programu rozhlasového

---

<sup>20</sup> JEŠUTOVÁ, Eva. Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu

<sup>21</sup> JEŠUTOVÁ, Eva. 99 významných uměleckých osobností rozhlasu: čeští tvůrci slovesných pořadů

<sup>22</sup> NEPIL, František. Nedokončené rozhovory

<sup>23</sup> PRÍKAZSKÝ, Vladimír. Soukromý dotazník: František Nepil

<sup>24</sup> NEPIL, František. Nedokončené rozhovory

<sup>25</sup> CINGER, František. Prokletí slavných

<sup>26</sup> JEŠUTOVÁ, Eva. 99 významných uměleckých osobností rozhlasu: čeští tvůrci slovesných pořadů

<sup>27</sup> BROŽOVÁ, Věra. František Nepil

<sup>28</sup> ČÁP, Jan. Rozhodli jsme se říkat pravdu

<sup>29</sup> PERSTICKÁ, Dagmar. František Nepil: met. materiál k 60. narozeninám spisovatele

<sup>30</sup> Rozhlas: programový týdeník Československého rozhlasu, 1991

<sup>31</sup> SVĚTLÍK, Eduard. Dobré slovo

<sup>32</sup> PERSTICKÁ, Dagmar. František Nepil: met. materiál k 60. narozeninám spisovatele



vysílání<sup>33</sup>.

František Nepil toho chtěl za život stihnout co nejvíc, nepromarnit ani chvilku. Sám k sobě byl tvrdý, o své zdraví nedbal, a to se mu bohužel vymstilo<sup>34</sup>. Naživo z éteru jsme ho mohli slyšet naposledy 29. 3. 1995. Dne 8. 9. téhož roku zemřel na selhání srdce<sup>35</sup>.

Tomu, že jsme mohli tyto životní příběhy a zkušenosti v rádiu slýchat, napomohla náhoda. Nepil vyprávěl své životní příhody redaktorce Albatrosu Janě Klokočnickové. Té se to velmi líbilo a doporučila Nepilovi zajít za redaktorem Dobrého jitra Vladimírem Valentou. Jemu se historiky zamlouvaly a chtěl po Nepilovi, aby pro rozhlas na každý den připravil povídání o mezilidských vztazích. To však Nepil odmítl, vždyť také jeden pětiminutový fejeton psal a připravoval celé čtyři dny. Domluvili se ale „na pondělních pětiminutovkách“<sup>36</sup>, a tak František každé pondělí vstával v půl třetí ráno, aby byl ve čtyři hodiny v rozhlase a mohl posluchače pět minut těšit svým povídáním, pro které mu byly inspirací vlastní životní zážitky. Svá díla totiž předčítal sám, nenechal se zastoupit žádným profesionálem<sup>37</sup>, jak do té doby bylo zvykem. Byla to dobrá volba. Nepilův hlas byl uklidňující. Svými fejetony přiměl člověka zpomalit, zastavit se a vychutnat si těch pár minut klidu. Jeho fejetony byly vždy pozitivně laděné. Dělal si v nich legraci sám ze sebe. Svá díla pro dospělé psával s ideou, „aby se měli navzájem rádi a viděli, že život kolem nás je hezký a plný radosti“<sup>38</sup>.

Jak jsem již uvedla, námětem pro povídky byly Nepilovi jeho vlastní zážitky. A nebylo jich málo. Rád cestoval, měl tedy mnoho možností se inspirovat. O svých cestách píše například v knize Srpen s Bejbinkou. Koníčkem mu bylo také fotografování. A pokud to bylo možné, volný čas trávil na chalupě ve Stradonicích, kde rád pracoval na zahradě. Co všechno tu zažil si můžeme poslechnout třeba z nahrávky Jak se dělá chalupa. Další Nepilovou zálibou byl fotbal. O své lásce ke Spartě se vyznává v díle s názvem Má stoletá láska Sparta<sup>39</sup>.

---

<sup>33</sup> Rozhlas: programový týdeník Československého rozhlasu, 1991

<sup>34</sup> LAZAROVÁ, Světlana. Příběhy slavných: Dopis Ježíškovi

<sup>35</sup> TEJKAL, Karel. Rádio na kolečkách

<sup>36</sup> NEPIL, František. Nedokončené rozhovory

<sup>37</sup> Tamtéž

<sup>38</sup> Tamtéž

<sup>39</sup> Tamtéž

Jeho rozhlasové fejetony, ale i knihy pro děti a dospělé měly velký úspěch. A napsal jich nespočet. Některé byly vydány i v zahraničí a přeloženy do několika jazyků. Já Baryk například i do čínštiny. Většinu z nich mu ilustroval Miloslav Jágr, kterého mu doporučil redaktor Boris Jachnin pro ilustrování knihy Pohádky z pekelce, což byla Nepilova první pohádková kniha<sup>40</sup>.

Díky oblíbenosti byl Nepil často zván na čtenářské besedy a od roku 1993 jezdil na autorská čtení. Čtenářům a posluchačům, od kterých dostával poměrně dost dopisů, ale třeba i dárky, poctivě odpovídal. Z ohlasů měl velkou radost, vážil si jich. Za své fejetony obdržel v roce 1979 Cenu Československého rozhlasu<sup>41</sup>.

František Nepil ale nebyl jen vypravěč, fejetonista a spisovatel. Byl také řečník. A tak radě umělců zahajoval výstavy<sup>42</sup>, například Františku Doubkovi, Ludmile Jiřincové a Miloslavu Jágrovi<sup>43</sup>. A nejen to, dokonce na žádost hudebního skladatele Františka Konička napsal i libreto na motivy povídky Lotři od zubaté tety ze své knihy Kde jsi chodil, Satane?<sup>44</sup>

Byl to tak nezapomenutelný vypravěč a autor, že mu byla pro jeho oblíbenost věnována místnost, jakési muzeum, kde jsou vystavena jeho díla. Jsou zde i umístěna křesílka se stolečkem, ve kterých, jak se domnívám, rád sedával při chvilce odpočinku a popíjel kávu. Toto muzeum se nachází v rodném domě Františka Nepila v obci Hýskov. Kromě toho po něm byla v Praze i pojmenována ulice<sup>45</sup>. A tak v našich vzpomínkách může žít dál.

## 2 Žánr fejeton

### 2.1 Teoretický výklad fejetonu

V encyklopedii literárních žánrů je fejeton popsán jako „*krátký bezsyžetový prozaický žánr duchaplným a všímavým způsobem vyjadřující atmosféru doby,*

---

<sup>40</sup> Tamtéž

<sup>41</sup> Tamtéž

<sup>42</sup> Tamtéž

<sup>43</sup> NEPIL, František. Ohlédnutí

<sup>44</sup> NEPIL, František. Nedokončené rozhovory

<sup>45</sup> CINGER, František. Prokletí slavných

*pisatelův vztah k ní*<sup>46</sup>.

V knize *Umění fejetonu* se zase uvádí, že „*fejeton je časový, vtipně psaný literární útvar, který má v novinách výrazné umístění*“<sup>47</sup>.

F. X. Šalda definoval fejeton pro Ottův slovník naučný následovně: „*Fejeton není pojmově vymezený druh literární, přesto však jsou jisté znaky, podmíněné účelností nebo osvojené tradicí, které charakterizují fejetonistický způsob psaní*“<sup>48</sup>.

V Encyklopedii literárních žánrů je uvedeno, že se fejeton snaží čtenáře pobavit, rozptýlit, případně informovat. Dále pak, že je u fejetonu zásadní navázání kontaktu se čtenářem. Téma bývá obecné, známé a momentálně aktuální, jako například v jarním období fejeton týkající se Velikonoc<sup>49</sup>. Neboli „*Námětem nebývá nějaká zbrusu nová a omračující informace, spíš fakta, která vlastně všichni známe*“<sup>50</sup>.

Autorův pohled na dané téma je u fejetonu čistě subjektivní. Používá nadsázku, ironii, aforismy, ale i kritiku a sarkasmus. V kompozici bývají využívány kontrasty, nečekané zvraty a improvizace. Překvapivá pointa je základem dobrého fejetonu<sup>51</sup>.

Pro fejeton je charakteristický lehký, vtipný a řečnický jazyk vyvolávající emoce. Záměrem je čtenáře zaujmout svým pohledem na věc, pobavit ho nebo vést k zamyšlení<sup>52</sup>. Při čtení by se měl také příjemce rozptýlit, třeba i poučit, ale hlavně si „*počíst*“, jak uvádí Doc. PhDr. Barbora Osvaldová v knize *O fejetonu, s fejetonem*<sup>53</sup>.

K fejetonu patří mimo jiné i satira. Ta může být v rozmezí od jemné ironie až po tvrdý sarkasmus. A to vše za použití otázek, oslovení čtenáře, slovních hříček a neočekávaných porovnání<sup>54</sup>.

Zajímavě podstatu fejetonu shrnuje v knize *O fejetonu, s fejetonem* Barbora Osvaldová: „*Každopádně si fejeton více než jiné žánry hraje s jazykem, předpokládá dobrou slovní zásobu, cit pro metaforu, smysl pro detaily, nový úhel pohledu na běžné věci, nápaditost při výběru kompozice, jež nemusí být vždycky chronologická*

---

<sup>46</sup> MOCNÁ, Dagmar a Josef PETERKA. Encyklopedie literárních žánrů

<sup>47</sup> ŠTORKÁN, Karel. *Umění fejetonu*

<sup>48</sup> Tamtéž

<sup>49</sup> MOCNÁ, Dagmar a Josef PETERKA. Encyklopedie literárních žánrů

<sup>50</sup> OSVALDOVÁ, Barbora. *Fejeton*

<sup>51</sup> MOCNÁ, Dagmar a Josef PETERKA. Encyklopedie literárních žánrů

<sup>52</sup> ŠTORKÁN, Karel. *Umění fejetonu*

<sup>53</sup> OSVALDOVÁ, Barbora. *Fejeton*

<sup>54</sup> ŠTORKÁN, Karel. *Umění fejetonu*

(lineární), ale také třeba kruhová, rámcová, dramatická, nebo filmovým střihem se inspirující montáž<sup>55</sup>. „Nesporně je tento žánr poznamenán svým autorem, jeho znalostmi a zkušenostmi, vzděláním a možná i povahou“<sup>56</sup>.

Fejeton může mít dvě podoby. První je sloupek, což je fejetonistický text v kratším rozsahu. Druhá se nazývá causerie a jde o fejeton psaný formou besedy či povídání<sup>57</sup>.

Dle příručky Jak se stát Hemingwayem<sup>58</sup> by autor fejetonu měl dodržet určitý postup:

1. Pro své téma by autor měl mít dostatek podkladů a informací.
2. Fejeton by se měl zabývat jen jednou otázkou. Odbočování od tématu není vhodné, čtenář by se v textu nemusel dobře orientovat.
3. Obzvláště u tohoto žánru je potřeba mít předem připravené vhodné argumenty, a ne tzv. „vařit z vody“<sup>59</sup>.
4. Od autora fejetonu se očekává, že k nastolenému tématu uvede svůj postoj a vyjádří jasný názor na věc.
5. Specifikum fejetonu je také v originálním způsobu využití jazyka. Používá se hovorová či nespisovná řeč, slang, neobvyklé výrazy, případně i argot neboli „hantýrka“.
6. Nejdůležitějším prvkem fejetonu je pointa. Zajímavé a gradující vyústění textu je jeho podstatou<sup>60</sup>.

Kromě výše zmíněného má fejeton i svou strukturu. V úvodu je čtenář seznámen s tématem a záměrem. Děj je dále rozveden, autor se dostává k zápletce. Text je zakončen pointou, díky které dojde k rozuzlení<sup>61</sup>.

Z výše uvedeného je zřejmé, že přesné vymezení pojmu fejeton není snadné. Může mít podobu umělecké reportáže, cestopisné črty, ale i kulturní kritiky či recenze. Podle většiny odborníků se ale fejetonem míní stať, ve které se autor pokouší

---

<sup>55</sup> OSVALDOVÁ, Barbora. Fejeton

<sup>56</sup> Tamtéž

<sup>57</sup> MOCNÁ, Dagmar a Josef PETERKA. Encyklopedie literárních žánrů

<sup>58</sup> DOLANSKÁ, Nora. Jak se stát Hemingwayem: příručka pro budoucí žurnalisty

<sup>59</sup> Tamtéž

<sup>60</sup> Tamtéž

<sup>61</sup> ŠTORKÁN, Karel. Umění fejetonu

objasnit a zevšeobecnit daná fakta za pomoci uměleckého vyobrazení<sup>62</sup>.

## 2.2 Vznik a vývoj fejetonu

V následujícím textu využívám převážně informace z publikace Umění fejetonu<sup>63</sup>.

Výraz fejeton pochází z francouzštiny, ze slova feuilleton a znamená list, lísteček. Objevil se poprvé v roce 1800 právě ve Francii v Journal de débats, kde abbé Julien de Geofrey jako divadelní kritik uveřejňoval nadnesenou vtipnou formou vlastní postřehy z oblasti kultury a politiky. Fejeton býval na samostatné straně, která byla do novin vkládána a obsahovala informace o kultuře, módě, slovní kvízy apod. Po nějakém čase byl fejeton zařazen přímo do obsahu novin, do spodní části strany, a byl od ostatního textu oddělen tlustou čarou. Odtud pojmenování podčárník. V té době se za fejeton považovalo „zábavné vyprávění, v němž moudré zamyšlení spolu s lehkým vtipem tvoří jemně předanou síť, do které bývá čtenář nejsnáze lapen“<sup>64</sup>. Mezi nejznámější fejetonisty té doby ve Francii patřili například Heinrich Heine, Victor Hugo, Emile Girardin, Théophil Gautier. Fejeton se začal rozšiřovat, a to nejen v zemi svého původu, ale i dále do Evropy a do Ruska<sup>65</sup>.

U nás se fejeton objevil v roce 1818 v Pražských novinách, kde se mu věnoval Josef Kajetán Tyl. V počátcích byly fejetony zaměřeny na boj proti lidským neřestem, jako jsou např. lakota a opilství. Dále to byly Květy, které na svých stránkách fejetony otiskovaly. Jejich autorem byl Václav Bolemír Nebeský. Ten s oblibou reagoval na společenské poměry ve Vídni. Jeho hlavním motivem byl boj Čechů za národní obrození. V Národních novinách se fejetony začaly objevovat nejprve jako podčárník. Jejich Autorem byl Karel Havlíček Borovský a zabýval se v nich vědou, kulturou apod<sup>66</sup>. „Fejeton v jeho pojetí měl funkci především výchovnou: měl usnadňovat pochopení náročných, vysloveně politických článků, doplňovat je, působit ve stejném smyslu“<sup>67</sup>.

---

<sup>62</sup> DOLANSKÁ, Nora. Jak se stát Hemingwayem: příručka pro budoucí žurnalisty

<sup>63</sup> ŠTORKÁN, Karel. Umění fejetonu

<sup>64</sup> Tamtéž

<sup>65</sup> Tamtéž

<sup>66</sup> OSVALDOVÁ, Barbora. Fejeton

<sup>67</sup> Tamtéž

Po Havlíčkově smrti na jeho fejetonistickou tvorbu navázal Jan Neruda. Fejeton začal být postupně uveřejňován v dalších novinách a také v časopisech<sup>68</sup>.

Do doby české moderny patří fejetony Josefa Svatopluka Machara vyznačující se útočností a polemičností<sup>69</sup>. U čtenářů si získal oblibu díky kritizujícími politické a náboženské poměry tehdejší doby. Jeho styl byl vypracovaný a jazyk osobitý<sup>70</sup>.

V meziválečném období se fejetonistická tvorba soustředila v Lidových novinách. Zde publikoval kromě Rudolfa Těsnohlídka, Karla Poláčka, Eduarda Basse a dalších novinářů zejména Karel Čapek<sup>71</sup>. „Čapkův fejeton se zaměřil na běžně známé věci, které jako by viděl poprvé nebo z jiného úhlu“<sup>72</sup>. Je autorem několika fejetonistických svazků s uceleným tematickým námětem, jako například Jak se co dělá a Zahradníkův rok<sup>73</sup>.

*„Po Karlu Čapkovi už nic nebylo jako dřív. Někteří ho kopírovali, jiní ho zavrhovali, někteří se snažili zapomenout nebo jim bylo nařizováno zapomenout, ale kdo chtěl psát fejetony, musel se s jeho dědictvím nějak srovnat“<sup>74</sup>.*

Poválečný fejeton „souvisí s antiideologickou rehabilitací poetičnosti všedního dne a s pěstováním alternativních postojů“<sup>75</sup>.

Tento žánr byl médií oblíbený i v době normalizace, obsah ale nesměl být v rozporu s vládnoucí ideologií. Pravidelně byl fejeton publikován v sobotní příloze Rudého práva. Na své stránky jej zařazovala i Mladá Fronta<sup>76</sup>. V té době se také v Mladém světě objevovaly humorně laděné fejetony Rudolfa Křesťana<sup>77</sup>. Ten se tomuto žánru věnuje dodnes. Dle Nory Dolanské bývají obvyklým námětem pro fejeton u Rudolfa Křesťana běžné denní starosti. Používá lehkou ironii, svérázný jazyk, vtip, slovní hříčky a nečekaná slovní spojení. Bohužel se ale jeho fejetony od sebe příliš neliší a je tak snadné u nich vytušit záměr<sup>78</sup>.

---

<sup>68</sup> ŠTORKÁN, Karel. Umění fejetonu

<sup>69</sup> MOCNÁ, Dagmar a Josef PETERKA. Encyklopedie literárních žánrů

<sup>70</sup> ŠTORKÁN, Karel. Umění fejetonu

<sup>71</sup> MOCNÁ, Dagmar a Josef PETERKA. Encyklopedie literárních žánrů

<sup>72</sup> OSVALDOVÁ, Barbora. Fejeton

<sup>73</sup> DOLANSKÁ, Nora. Jak se stát Hemingwayem: příručka pro budoucí žurnalisty

<sup>74</sup> OSVALDOVÁ, Barbora. Fejeton

<sup>75</sup> MOCNÁ, Dagmar a Josef PETERKA. Encyklopedie literárních žánrů

<sup>76</sup> ŠTORKÁN, Karel. Umění fejetonu

<sup>77</sup> MOCNÁ, Dagmar a Josef PETERKA. Encyklopedie literárních žánrů

<sup>78</sup> DOLANSKÁ, Nora. Jak se stát Hemingwayem: příručka pro budoucí žurnalisty

V té době také samizdatově v Lidových novinách vycházely fejetony Ludvíka Vaculíka. „Jeho „jarní“ a „srpnové“ fejetony se staly jakýmsi teploměrem politické situace u nás“<sup>79</sup>.

Fejetony u nás nezanikly ani po roce 1989. Např. v roce 1991 vznikla soutěž Evropský fejeton, ve které je pravidelně nejhodnotnějšimu fejetonu udílěna mezinárodní cena<sup>80</sup>. Dále bylo možné v nedaleké minulosti fejetony najít jak v samotném deníku Právo, tak i v jeho příloze Salon. Z dalších deníků to byly Hospodářské noviny a Mladá fronta. A v Lidových novinách vycházel fejeton nejen v minulosti, ale tato tradice pokračuje i v současnosti<sup>81</sup>. Dnes je fejeton v Lidových novinách umístován na poslední straně, pod čarou a s nadpisem Poslední slovo. Vychází zde pravidelně každý den od pondělí do soboty, a to celkem od šesti autorů, kteří se střídají následovně: pondělí – Ondřej Neff<sup>82</sup>, úterý – Radka Kvačková<sup>83</sup>, středa – Tomáš Baldýnský<sup>84</sup>, čtvrtek – Karel Oliva<sup>85</sup>, pátek – Petruška Šustrová<sup>86</sup>, Sobota – Jiří Hanák<sup>87</sup>. Fejetony do svého obsahu zahrnují i týdeníky, jako například Týden či Rozhlas, který otiskuje fejetony vysílané v Českém rozhlasu. Fejeton se objevuje ale i v periodikách s delším intervalem vydávání, jsou to například Tvar, Divadelní noviny, ale i Nový prostor. Velký prostor fejetonu dává dvouměsíčník Listy, který má své stálé fejetonisty, dále pak Revue Prostor a Přítomnost<sup>88</sup>.

V současnosti je možné fejeton najít také na internetu, nejčastěji psaný formou blogu. I když, ne vždy se klasickému fejetonu podobá<sup>89</sup>.

Výstižný pohled na současný fejeton uvádí Barbora Osvaldová v knize O fejetonu, s fejetonem „Nedá se říci, že je to pořád ten samý druh, že se nemění, že ho lze nasoukat do jedné žánrové krabičky. Každý autor nebo autorka fejeton adoptuje a přetváří jej podle své představy, ale pořád existuje dost těch, pro které je tenhle způsob psaní příjemný, nebo mučivý, radostný, nebo bolestný, ale vždycky

---

<sup>79</sup> OSVALDOVÁ, Barbora. Fejeton

<sup>80</sup> BLAŽEJOVSKÁ, Alena. Zkušenosti s fejetonem

<sup>81</sup> KOPÁČ, Radim. Fejeton v tištěných médiích: kde ho hledat

<sup>82</sup> NEFF, Ondřej. Poslední slovo: Kladivem na Hitlera

<sup>83</sup> KVAČKOVÁ, Radka. Poslední slovo: Byty nejsou. A co domy?

<sup>84</sup> BALDÝNSKÝ, Tomáš. Poslední slovo: Otraviny

<sup>85</sup> OLIVA, Karel. Poslední slovo: Říše středu

<sup>86</sup> ŠUSTROVÁ, Petruška. Poslední slovo: S dějinami v zádech

<sup>87</sup> HANÁK, Jiří. Poslední slovo: O voličských mucholapkách

<sup>88</sup> KOPÁČ, Radim. Fejeton v tištěných médiích: kde ho hledat

<sup>89</sup> ŠVEC, Štefan. Fejeton v síti síti.

*zajímavý*<sup>90</sup>.

Fejeton není ovšem pouze žánrem novinovým a internetovým, ale i televizním a rozhlasovým. A právě o posledně jmenovaném, s ohledem na téma této bakalářské práce, bych se ráda v následující textu zmínila.

Rozhlasový fejeton má u nás dlouholetou tradici. V počátcích měl podobu veršovaného komentáře, tzv. rozhlásku, jehož autorem byl především Eduard Bass<sup>91</sup>. Později se populárními staly ucelené cykly rozhlasových fejetonů v podání Františka Nepila.

Alena Zemančíková o vývoji rozhlasového fejetonu uvádí, že *„Estetika rozhlasového fejetonu se proměnila směrem od závazné kultivovanosti k autenticitě, jinak řečeno, za rozhlasový fejeton jeho autor čím dál častěji ručí svým hlasem a přednesem, proti profesionálnímu čtení třeba nedokonalým, ale vypovídajícím o osobnosti autora neverbálními prostředky“*<sup>92</sup>. Hlas, který při čtení fejetonu slyšíme, je to, co nás může značně ovlivnit či naladit. Přednes, a také hlas, je pro poslech velmi důležitý. A nestačí jen řádky přečíst, přeříkat. Pokud autor fejeton i čte, dává tak posluchači jasně najevo, že se ztotožňuje s tím, co říká. Že mluví sám za sebe<sup>93</sup>.

Je pravdou, jak dále uvádí Alena Zemančíková, že aktuálně není možné fejeton v rozhlase slyšet v hlavním čase. Ale i tak, jak dále o fejetonu píše, *„získal možnost reflektovat současnost z většího nadhledu či vůbec z jiného, třeba i velmi strmého úhlu“*<sup>94</sup>. *„Fejetonistickou formou s její možností nadsázky, zkratky, metafory, podobenství, paralely a jiných poetických figur lze posluchače povznést nad úroveň strohých informací a rozšířit poznání o třetí rozměr sdílené emoce, hloubku kulturních a civilizačních souvislostí“*<sup>95</sup>

Z výše uváděného vyplývá, že fejeton má na rozhlasových vlnách své nezastupitelné místo. Pozitivní tak je, že, byť zřídka, je možné jej v současném programu najít.

Za fejetony se dají považovat Ranní úvahy vysílané na stanici Vltava. Tyto,

---

<sup>90</sup> OSVALDOVÁ, Barbora. Fejeton

<sup>91</sup> ANTOŠOVÁ, Svatava a Radim KOPÁČ. Antologie českého rozhlasového fejetonu 2002-2004

<sup>92</sup> ZEMANČÍKOVÁ, Alena. Fejeton v médiu veřejné služby

<sup>93</sup> Tamtéž

<sup>94</sup> Tamtéž

<sup>95</sup> Tamtéž



samotnými autory čtené, „*fejtonistické glosy*“<sup>96</sup> jsou zaměřené nábožensky, ekologicky, filozoficky a obecně duchovně. Vysílány jsou v cyklech, nejčastěji měsíčních. Alena Zemančíková uvádí, že se fejton objevuje na Vltavě ve všedních dnech dopoledne v pořadu Psáno kurzivou<sup>97</sup>. To už ale od konce roku 2017 neplatí, v současnosti ve stejnou dobu, tedy od 10 hodin, běží pořad Vizitka<sup>98</sup>. V pořadu Psáno kurzivou mohli posluchači slyšet třeba fejtony Rudolfa Křesťana, Přemysla Ruta, Karla Hvízďaly či Evy Kantůrkové. Bohužel už ani Hoffmanovy Ranní poznámky s fejtonistickými prvky na Radiožurnálu, které zmiňuje A. Zemančíková ve stati Fejton v médiu veřejné služby, dnes nenaladíme<sup>99</sup>.

V posledních letech jsou fejtony pravidelně vysílány na stanici Dvojka v pořadu nazvaném Pokračování za chvíli, a to od pondělí do neděle v čase 12:04 až 13:00 hodin. V současnosti posluchače pořadem ve všední dny provází Jan Kovařík, o víkendu Halina Pawlowská. Fejtony jsou to převážně novodobé, některé pocházejí z per rozhlasových posluchačů<sup>100</sup>.

Další pořad, ve kterém se setkáme s fejtonem, je Zelný rynek vysílaný Brněnským a Zlínským rozhlasem. Poslechnout si jej můžeme v pondělí ve čtyři hodiny ráno i na stanici Dvojka<sup>101</sup>. Fejton občas zazní i v pořadu Kolotoč nebo Mozaika<sup>102</sup>.

### 3 Přiblížení pořadu Dobré jitro

Pořad Dobré jitro se na stanici Praha Českého rozhlasu vysílal pravidelně každý pracovní den, a to od 6. 3. 1972<sup>103</sup> do 30. 1. 2011<sup>104</sup>, kdy bylo vysílání Dobrého jitra na stanici Praha ukončeno. Dobré jitro bylo u posluchačů velmi oblíbené. Pořad začínal již ve 4 hodiny ráno a trval do osmé hodiny ranní. Předchůdcem Dobrého jitra byl na stanici Praha ranní blok, který zahrnoval zpravodajství, předpověď

---

<sup>96</sup> Tamtéž

<sup>97</sup> Tamtéž

<sup>98</sup> Tamtéž

<sup>99</sup> Tamtéž

<sup>100</sup> O pořadu Pokračování za chvíli. Český rozhlas

<sup>101</sup> O pořadu Zelný rynek. Český rozhlas

<sup>102</sup> Český rozhlas

<sup>103</sup> Československý rozhlas: týdeník Československého rozhlasu č. 11

<sup>104</sup> Týdeník rozhlas: programový a kulturní týdeník č. 21

počasí, hudbu, přehled rozhlasových a televizních pořadů a podobně<sup>105</sup>.

Bohužel se mnoho informací o pořadu či záznamů Dobrého jitra nedochovalo. Nahrávky jednotlivých dílů se totiž uchovávaly jen dva měsíce, po uplynutí této doby byly nadobro odstraněny. Navíc byl záznam ukládán pouze pro kontrolu, nikoliv pro opakované vysílání, a kvalita tak nebyla nijak valná. Naštěstí se ale pár dílů nějakou náhodou v archivu ČRo přece jen zachovalo. Díky tomu a také díky pár uloženým protokolům o vysílání a prostudování archivních čísel rozhlasových programů se mi podařilo vyvodit, jak byl pořad koncipován a co obvykle obsahoval. Jak jsem při svém bádání zjistila, pořad měl v některých obdobích odlišnou skladbu.

V prvních letech vysílání se střídala města a místa, ze kterých bylo Dobré jitro vysíláno. Pro dny, kdy byl pořad vysílán z Prahy, nesl název Dobré jitro z Prahy. Jindy to bylo Dobré jitro z Brna, Dobré jitro z Bratislavy, Dobré jitro z Ostravy, prostě podle redakce, ze které se vysílalo. Občas pořad vycestoval do zahraničí, a tak například 1. 8. 1977 bylo vysíláno Dobré jitro z Charkova<sup>106</sup>.

Zásadní roli měl v celé historii pořadu moderátor. Tedy osoba, která celým ranním blokem posluchače provázela. Olga Müllerová a Eva Havlová ve své práci o jazykové výstavbě Dobrého jitra důležitost moderátora vysvětlují takto: „*Jeho výsadní postavení souvisí s adaptivní funkcí pořadu. Má totiž za úkol nejen zprostředkovávat informace, ale také udržovat stálý kontakt s posluchači*“<sup>107</sup>. Bez moderátora by se pořad neobešel, a to i přes to, že v některých obdobích k posluchačům promlouval, s ohledem na celkovou délku pořadu, jen po minimum času<sup>108</sup>. Domnívám se, že cílem moderátora bylo také zpříjemnit posluchačům ráno a dobře je naladit do nového dne. Jedním z moderátorů byl v letech 1993 až 1995 právě i František Nepil<sup>109</sup>.

Dalším charakteristickým prvkem Dobrého jitra bylo krátké zpravodajství, které během celého ranního bloku zaznělo několikrát, zpravidla s půlhodinovou frekvencí.

Podle výzkumu uskutečněného v 80. letech minulého století se lidé vypravovali do

---

<sup>105</sup> Československý rozhlas: týdeník Československého rozhlasu č. 10

<sup>106</sup> Rozhlas: programový týdeník Československého rozhlasu č. 31

<sup>107</sup> MÜLLEROVÁ, Olga a Eva HAVLOVÁ. Poznámky k textové výstavbě rozhlasového pořadu Dobré jitro

<sup>108</sup> Tamtéž

<sup>109</sup> František Nepil v Dobrém jitra

zaměstnání či do školy 30 až 60 minut. Skladba pořadu proto byla rozdělena do půlhodinových bloků, aby měl posluchač možnost poslechnout si ucelenou část, ve které byly zprávy, mluvené slovo i hudba<sup>110</sup>.

Vysílání pořadu v celé jeho historii mělo ještě jeden společný rys. Byla jím hudba. V bakalářské práci o tomto pořadu pojednávající se uvádí, že hudba ranní blok vyplňovala až po dobu 140 minut, což bylo více než polovina celého vysílacího času<sup>111</sup>. I já jsem při poslechu záznamu Dobrého jitra z 27. 4. 1994 zaznamenala značné zastoupení hudební složky. Zásadní rozdíl v obsahové stránce pořad je patrný po roce 1989.

Na základě informací, které se mi podařilo dohledat, bych vysílání Dobrého jitra rozdělila na dvě etapy. Za první považuji dobu od úplných začátků jeho vysílání až do roku 1989. Za druhou pak období od roku 1990 až po ukončení vysílání tohoto pořadu.

Během první etapy, jak uvádí autorka bakalářské práce s názvem Specifika pořadu Dobré jitra se zřetelem na roky 1987-1988, měl pořad mimo jiné své pravidelné rubriky, které byly zařazovány vždy v konkrétní dny, takže každý den měl z části jinou strukturu. Byly jimi například Meteorologické zpravodajství, Ranní tělocvik, Historický kalendář, Rady rodičům, Jazykový koutek, Zelená vlna a ve čtvrtek Knižní novinky. S ohledem na téma této práce bych ráda zdůraznila pravidelnou pondělní rubriku povídání s Františkem Nepilem, ve které Nepil krátce před sedmou hodinou popisoval v cestopisných črtách své cestovatelské zážitky<sup>112</sup>. Tyto „cestopisné zápisky“ byly vydány později knižně a sbírka nese název Atlas mého srdce. Kromě zmíněných rubrik byly v rámci pořadu vysílány i specifické cykly, jako například ekologicky zaměřený cyklus Chvalme dne před večerem, nebo cyklus s názvem Dny Československého rozhlasu, který měl za úkol představit naše jednotlivé okresy a jejich významné podniky<sup>113</sup>.

Tato žánrově pestrá skladba byla již tehdy pro vysílání tohoto pořadu považována

---

<sup>110</sup> VAKRČKOVÁ, Zuzana. Specifika pořadu Dobré jitra se zřetelem na roky 1987-88

<sup>111</sup> Tamtéž

<sup>112</sup> Tamtéž

<sup>113</sup> Tamtéž

za velmi důležitou<sup>114</sup>.

Jak jsem již zmiňovala, pravidelně byly v rámci ranního bloku vysílány i zprávy. Ty domácí poprvé v pět hodin a pak dále vždy po půl hodině až do konce pořadu. Od roku 1981 bylo do Dobrého jitra zařazeno i zahraniční zpravodajství, které mělo svou vlastní rubriku s názvem Minuty ze zahraničí<sup>115</sup>.

Dle prozkoumaných programových týdeníků je zřejmé, že tato či hodně podobná obsahová struktura nebyla používána jen v období zmiňovaném ve výše uvedené práci, ale v celém období od vzniku pořadu až do roku 1989.

Co se týče druhé etapy, tedy let od roku 1990 dále, v konceptu zůstalo zachováno pravidelné zpravodajství a hudební složka. Obecnou skladbu pořadu se blíže pokusím nastínit s využitím protokolů o vysílání, prostudování archivních čísel rozhlasového programu a po osobním poslechu záznamů konkrétních dílů Dobrého jitra.

V roce 1990 nesl pořad ještě pozůstatky předlistopadového konceptu. Například dne 21. 8. 1990 byl v čase 4:45 – 4:53 a 6:15 – 6:26 zařazen Ranní tělocvik, tedy rubrika, kterou Dobré jitro obsahovalo i v minulosti. Tradičně v úvodu posluchače moderátor, kterým byl v tento den Aleš Voves, přivítal a v závěru se také s posluchači rozloučil. Samozřejmě ve vysílání nechyběly zprávy z domova i ze zahraničí, předpověď počasí, informace Zelené vlny, přehled tisku a také písničky. Celý tento čtyřhodinový blok byl věnován vzpomínkám na okupaci 21. 8. 1968, například připomenutím osobností, které tenkrát byly za mikrofonem. Zmíněny byly také různé vzpomínkové akce. V posledních minutách Dobrého jitra se objevila i reklama, konkrétně na Reflex. Pak následovalo již jen zmíněné rozloučení<sup>116</sup>.

Dobré jitro dne 1. 1. 1993 začínalo až v pět hodin. Nejdříve byly odvysílány zprávy a předpověď počasí. Následovalo přivítání posluchačů moderátorkou Blankou Hrdinovou. Tak, jako předchozí uvedený díl, byl i tento věnován aktuálnímu tématu, tedy Novému roku, novoročním zvykům a tradicím. V šest a sedm hodin zazněly opět zprávy. Poslední třetina pořadu byla vyplněna Svátečním slovem, zřejmě horoskopy v příspěvku Co říkají hvězdy a na závěr Tipy DJ. Pak už zaznělo jen

---

<sup>114</sup> Tamtéž

<sup>115</sup> Tamtéž

<sup>116</sup> ČESKOSLOVENSKÝ ROZHLAS. Protokol o vysílání Dobrého jitra z Prahy: úterý 21. 8. 1990

rozloučení moderátorky a jako obvykle písnička<sup>117</sup>.

Jako další ukázkou skladby pořadu uvedu ve zkratce obsah vysílání ze dne 27. 4. 1994. Ve čtyři hodiny pětiminutové zprávy opakující se každou půlhodinu, následovalo přivítání moderátorem. Před šestou hodinou byla odvysílána relaxace pro posluchače. V průběhu celého Dobrého jitra hovořil moderátor o zvycích týkajících se pálení čarodějnic a po půl šesté přečetl horoskopy. Jeho slova byla prokládána hudbou. Na závěr proběhlo obvyklé rozloučení<sup>118</sup>.

Některá Dobrá jitra devadesátých let byla ale pojata zcela jinak. A to způsobem, kdy byl pořad vysílán přímo z bytu zajímavého hosta, se kterým moderátor vedl téměř po celou dobu vysílání rozhovor. Například 28. 10. 1994 byl hostem a vlastně i hostitelem Jiří Suchý. I písničky, které neodmyslitelně k Dobrému jitru patřily, byly v tomto dílu tematicky s Jiřím Suchým spojeny. Ve vysílání byl samozřejmě dán prostor také zpravodajství<sup>119</sup>.

Z uvedených informací usuzuji, že měl pořad Dobré jitro svou strukturu, která byla v jednotlivých obdobích měněna a upravována, tak jak si doba zrovna žádala. Před rokem 1989 obsahoval pořad několik tematicky zaměřených rubrik. V letech následujících tyto rubriky nahradily vlastní příspěvky moderátora koncipované dle aktuálního dění či rozhovory s osobnostmi. Vždy ale zaznělo přivítání a rozloučení, pravidelně byly zařazovány zpravodajské relace. Mluvené slovo bylo prokládáno hudbou. Od roku 1997 bylo Dobré jitro vysíláno až od pěti hodin, trvalo tedy už jen tři hodiny<sup>120</sup>.

Obdoba Dobrého jitra byla vysílána i o víkendech. Doba ranního bloku byla o hodinu zkrácena a pořad začínal v pět hodin<sup>121</sup>. I pro tato „jitra“ psal Nepil své fejetony. Ty byly vydány pod názvem Dobrou a ještě lepší neděli.

Pro obecnou charakteristiku pořadu Dobré jitro lze použít slova Olgy Müllerové a Evy Havlové, které ve své práci Poznámky k textové výstavbě rozhlasového pořadu Dobré jitro uvádějí: „Vysílá se v době ranní poslechové špičky, orientuje

---

<sup>117</sup> ČESKÝ ROZHLAS. Protokol o vysílání Dobrého jitra z Prahy dne 1. 1. 1993

<sup>118</sup> Dobré jitro 27. 4. 1994: archiv Českého rozhlasu. Praha, 1994.

<sup>119</sup> HUBIČKA, Jiří. Dobré jitro s Věrou Šťovičkovou

<sup>120</sup> Týdeník rozhlas: programový a kulturní týdeník č. 51

<sup>121</sup> Rozhlas: programový týdeník Československého rozhlasu č. 19

se na univerzálního posluchače a má vysokou informační hodnotu“<sup>122</sup>. Tato slova Dobré jitro zcela vystihují a nelze než s nimi souhlasit.

## 4 Rozbor fejetonů v pořadu Dobré jitro

### 4.1 Obsahy

Jak jsem již zmiňovala, Nepil náměty pro své fejetony čerpal nejvíce z vlastních zážitků a zkušeností, případně se inspiroval životy lidí v nejbližším okolí. Při podrobnějším zkoumání jednotlivých fejetonů lze vyzorovat opakující se náměty. Je tak možné fejetony rozdělit do základních skupin, jako jsou příroda, chalupa, významné osobnosti, historky ze života přátel, dobré skutky, zamyšlení nad životem, fotbal, Vánoce a jiné svátky, cestování, jazyk a na závěr nejvíce zastoupená skupina fejetonů o autorovi zahrnující jeho vlastní zážitky, dětství a různé vzpomínky. Tyto skupiny v následujícím textu více přiblížím.

Do skupiny příroda jsem zahrnula fejetony Rostlinářské názvosloví, Zahrada<sup>123</sup>, Duše stromů, Sypejte ptáčkům!<sup>124</sup> Dočíst se v nich můžeme o zápolení s latinskými názvy rostlinstva a živočišstva v časopisech a knihách, nebo o tom, jak výhodné a užitečné pro velkou úrodu na vlastní zahradě je krmit ptáčky.

Povídání o chalupě Nepil věnoval celou knihu s názvem Jak se dělá chalupa. Do dobrých jiter se ale pár fejetonů o tom, co člověka na chalupě může potkat, také dostalo. A tak se čtenář může například ve fejetonu Vosy dozvědět, jaké následky může mít narušení života ve vosím hnízdě<sup>125</sup>, nebo z fejetonu Zmije o patáliích, které nastanou, když se na zahradě objeví zmijí rodinka<sup>126</sup>. Milovníci chalupaření ocení jistě i fejetony Tři roháci v pařezu, Lis na ovoce<sup>127</sup> a Hřebík v čele<sup>128</sup>.

Určité fejetony Nepil věnoval lidem, které obdivoval a měl rád. Některými z nich

---

<sup>122</sup> MÜLLEROVÁ, Olga a Eva HAVLOVÁ. Poznámky k textové výstavbě rozhlasového pořadu

Dobré jitro

<sup>123</sup> NEPIL, František. Dobré a ještě lepší jitro

<sup>124</sup> NEPIL, František. Dobrá a ještě lepší jitra

<sup>125</sup> NEPIL, František. Dobré a ještě lepší jitro

<sup>126</sup> NEPIL, František. Dobrá a ještě lepší jitra

<sup>127</sup> NEPIL, František. Dobré a ještě lepší jitro

<sup>128</sup> NEPIL, František. Dobrá a ještě lepší jitra

jsou známé osobnosti, někteří byli známí jen Františku Nepilovi, ale byli to lidé pro něj důležití. Tuto skupinu jsem nazvala významné osobnosti a již z názvů jednotlivých fejetonů je zřejmé, komu jsou věnovány: Marie Rosůlková, Libuše Blažejová, Košík Jana Wericha, Národní umělec František Kovářík, Ota Pavel, Miroslav Horníček, Václav Čtvrtek, Evženka<sup>129</sup>, Knihovna Miloslava Jágra, Karel Franta, Pan Sixta z Nového Jáchymova, Anna Svidnická, Generál Jan Syrový<sup>130</sup>.

Pro náměty fejetonů Nepil používal i historky ze života přátel. Patří mezi ně tyto úsměvné příběhy: Auto a záhonek trávy, Sýkorky a poštolka, Nelinka a vodní zvon, Pes s dynamitem, Veronika, Varhany, O zbohatnutí, Paní Hedvika a primátor, Samočinné hasící zařízení, Granát v muzeu, Prostřelená střecha, Svatba s prababičkou Bláží<sup>131</sup>, Česnek do nemocnice<sup>132</sup>.

Fejetony, které jsem zahrnula do skupiny mnou nazvané dobré skutky, by se jistě daly zařadit i jinam, ale právě tyto fejetony nejvíce vystihují to, co se Nepil snažil posluchačům a čtenářům říci. Na mysli mám laskavost a dobré srdce v každém z nás. Každý můžeme pomoci někomu v nouzi, stačí jen chtít. Díky těmto fejetonům vidíme, že někdy stačí i maličkost. Inspiraci pro dobré skutky najdeme ve fejetonech Pane, já nejsem blázen, Dva stromy, Orientační závod, Dárky pro osamělé stařečky, Cena lidského srdce<sup>133</sup>.

Do skupiny zamyšlení nad životem jsem zařadila fejetony, ve kterých Nepil přemítá o lidském bytí, filozofuje o tom, co je dobré, co není, pozastavuje se nad lidským chováním a životním údělem. Nad životem se s Nepilem můžeme pozastavit u fejetonů Oldřichův dub, Penalta naší historie, Jména hloupých na všech sloupích, O názvech ulic, Psi, jež jsou ničí, O skromnosti, Zimní procházky, O přátelství, O mluvení a mlčení, O počasí<sup>134</sup>, Hradiště, O lidské důstojnosti, Sudety<sup>135</sup>.

Mezi fejetony pro Dobrá jitra patří i ty, ve kterých Nepil psal o své lásce – o fotbale, jsou to Fotbal, Penalta naší historie a Březnová hřišťátka<sup>136</sup>. Poslední jmenovaný

---

<sup>129</sup> NEPIL, František. Dobré a ještě lepší jitra

<sup>130</sup> NEPIL, František. Dobrá a ještě lepší jitra

<sup>131</sup> NEPIL, František. Dobré a ještě lepší jitra

<sup>132</sup> NEPIL, František. Dobrá a ještě lepší jitra

<sup>133</sup> NEPIL, František. Dobré a ještě lepší jitra

<sup>134</sup> Tamtéž

<sup>135</sup> NEPIL, František. Dobrá a ještě lepší jitra

<sup>136</sup> NEPIL, František. Dobré a ještě lepší jitra

fejeton, dalo by se říci, nabádá k férové hře a ukazuje, že v životě je potřeba umět i prohrávat. Tak, jak už to ve sportu i v životě chodí.

Oblíbeným obdobím i tématem Františka Nepila byly Vánoce, proto jsem vánoční fejeton, byť jsou jen dva, od ostatních oddělila. Do této skupiny jsem zahrнула i fejeton pojednávající o MDŽ a také fejeton oslavující měsíce březen a duben. Celou tuto kombinovanou skupinu jsem nazvala Vánoce a jiné svátky. Ve fejetonu K mezinárodnímu dni žen se dočteme, jaká úskalí zažívají muži, kteří svým ženám chtějí k jejich svátku darovat květinu. A ve fejetonu Vánoce a předvánoce Nepil vzpomíná na vánoční období svého dětství<sup>137</sup>. Fejeton Jak se strojí vánoční stromek by se dal pojmout jako návod, jak nestrojit stromek, čemu se vyhnout a jak se na tento nelehký úkol připravit. A fejeton Březen – duben, ten je skutečně o těchto dvou měsících, během kterých si z nás příroda a počasí střílí<sup>138</sup>.

František Nepil rád cestoval, proto měl dost inspirace k psaní fejetonů o svých zážitcích z cest. Mezi cestovatelské fejetony patří Andorra, Býčí zápasy, Pašovaná košile, Návraty z cest, O cestování, Před odjezdem<sup>139</sup>, Rakousko – chci šéfa!, Do Daruvaru, Na frontové čáře, U pana Kubálka, Zabijačka, Hurvínek v Ivanovu Selu, Rozloučení s Davuravem<sup>140</sup>.

František Nepil našel zalíbení také v mateřském jazyce, což i souvisí s jeho profesí, proto zmíním i dva fejetony o češtině pojednávající, zařazené do skupiny jazyk. Nesou příznačný název Jazyk I, Jazyk II<sup>141</sup>.

O autorovi – v této nejobsáhlejší skupině jsou shromážděny fejetony, které mají nějakou spojitost s Františkem Nepilem. Jsou to různé vzpomínky na dětství, například na to, jak se František jako malý chlapec učil jezdit na kole, nebo jak si ho služtičky půjčovaly domů, aby se nebály. Ale i na další období života. Jedna ze vzpomínek je věnována Květnovému povstání a Nepil v ní vypráví, jak vypomáhal na barikádách. Úsměvný je fejeton popisující, jak si z Nepila kdosi na Silvestra udělal legraci a on na autora žertíku přišel až po několika letech. V jiném fejetonu Nepil vypráví, jak sháněl kousek linolea, což nebylo v dobách minulých

---

<sup>137</sup> NEPIL, František. Dobré a ještě lepší jitro

<sup>138</sup> NEPIL, František. Dobrá a ještě lepší jitra

<sup>139</sup> NEPIL, František. Dobré a ještě lepší jitro

<sup>140</sup> NEPIL, František. Dobrá a ještě lepší jitra

<sup>141</sup> Tamtéž



vůbec jednoduché. Jinde zas popisuje, jak, ve snaze pomoci kolegyni, nestihl vyzvednout dceru ze školky. Jeden z delších fejetonů poodhaluje čtenářům či posluchačům průběh vysílání Dobrého jitra, to, jak to v hlasatelně vypadá, co se nesmí apod. Můžeme se dočíst ale i o Nepilově první zkušenosti s prací na počítači, o tom, jaké to je chodit o holi, ale i o tom, že starý otrhaný medvěd dokáže malé holčičce udělat nesmírnou radost. Náměty jsou různé, ale něco mají společné: jsou pozitivně laděné, Nepil se snaží vše vidět v tom lepším světle. Umí si udělat legraci i sám ze sebe. Píše o všedních běžných věcech, o věcech, které se mohou stát komukoli. Ale i to, co se nepovedlo Nepil podává humorně a s nadhledem. Poznat osobnost Františka Nepila alespoň při čtení můžeme z následujících fejetonů: Tetička a rejdař, Naši furianti, Káča od kolotoče, Strýček Rudolf, Silvestr, Přejezdy, Vzpomínka na květnové povstání, Netopýři, Hudlice, Stařenka ze Súľova, Senkrvna, Linoleum, Kamenná sekerka, V mateřské škole, Bábovičky, Kůň a švestky, Děti a motoristé, Služtičky, Ztracené dítě, Babička s Bejbinkou, Medvěd Krumlík, O snění, O čtení, Sedánky s přáteli, Léto se tě zeptá, co jsi dělal v zimě, Zlaté plůtky, Couračka, uhlířina a přesbidlo, Povolovací dekret, To výborné obecenstvo<sup>142</sup>, Exkurze na vysílací pracoviště, Jak se dělá písňalíčka, Rostou houby, Smekněte nad touto stránkou – napsal jsem ji na počítači!, Mistře, jaký prosím je váš vztah k hudbě? S holí v ruce, Perfektní, Vysypaná cesta, Formule I<sup>143</sup>.

## 4.2 Stylistika

Obecně lze jazyk, který Nepil ve svých fejetonech používal, popsat jako převážně hovorový s prvky češtiny obecné, slangu a také, byť zřídka, s využitím češtiny knižní. Velmi časté jsou u Nepila zdvojnásobky. Typické je pro Nepila užití ich-formy. Při čtení jednotlivých fejetonů jsem také narazila na velmi často se opakující zájmena kdec a kdekdo. Fejetony jsou laděné pozitivně, bez výrazné kritiky, sarkasmu či ironie, ale s hojným využitím nadsázky. Nepilovy fejetony jsou vlastně humorně popsané postřehy a zážitky z jeho života. Dělával si v nich obvykle legraci sám ze sebe, jako například ve fejetonu Linoleum, kde popisuje, jak se ztrapnil před

---

<sup>142</sup> NEPIL, František. Dobré a ještě lepší jitro

<sup>143</sup> NEPIL, František. Dobrá a ještě lepší jitra

prodavačem<sup>144</sup>. Situace, které veselé nebyly, i tak podával čtenáři s humorem. Pokud Nepil přece jen nějaký nešvar či negativní událost zmiňoval, v textu nepoučoval, nekáral a nemoralizoval, spíše se snažil pozitivně, ale nenásilně působit na lidi a na jejich chování. Dokázal se neotřelým způsobem podívat na zcela obyčejnou věc. Ve svých fejetonech používal ryze subjektivní náhled.

Nepilovy fejetony jsou psané tak, že si je může přečíst kdokoli. Z jakékoliv sociální vrstvy i věkové kategorie. Jsou vhodné pro každého, nezaměřují se jen na konkrétní skupinu čtenářů. Svými tématy a jazykovou formou dokázal zasáhnout každého, kdo byl ochoten poslechu či četbě věnovat alespoň chvilku času.

Nyní se pokusím jednotlivá specifika Nepilova vyjadřování přiblížit na konkrétních příkladech.

Obecnou češtinu nalezneme mimo jiné v následujících fejetonech z knihy *Dobré a ještě lepší jitro*. Silvestr: „*Můj drahoušku sladkej*“, *Návraty z cest*: „*měl bych zbytek života zkaženěj*“, Kůň a švestky: „*Děti, berte si, švestky jsou zdravý*“, *Naši furianti*: „*toho hrál Čeněk Polívka, to si taky pamatuju*“<sup>145</sup>. I v druhé knize fejetonů s názvem *Dobrá a ještě lepší jitra* nespisovnou češtinu najdeme. Pro ilustraci uvádím úryvek z fejetonu *Lis na ovoce*: „*Nejdříve Šmídovic včely – ty já poznám, ty mají takový krhavý očička do žluta*“<sup>146</sup>.

Další oblastí, na kterou se chci v jazykové stránce Nepilových fejetonů zaměřit, je slang. Z první knihy fejetonů jsem jako první vybrala úryvek z fejetonu *Fotbal*: „*Opravdový návštěvnický kozák umí poznat, kdy byl fotbal čajíčkovéj a kdy byla bramboračka, umí rozlišit dělovku od žině, šouráku, pecky, bomby jedovky a pumelice a při gólu ví, zda ho tam hráč šoupnul, anebo smrknul*“<sup>147</sup> a druhý z fejetonu *Orientační závod*: „*ty saláte, ty lazare, ty dřeváku, bagoune, padavko*“. Z druhé knihy jsem vybrala ukázkou z fejetonu *Hřebík v čele*: „*že je u vás brajgl, binec, čurberaj*“<sup>148</sup>.

Knižní jazyk ve fejetonech Františka Nepila nalezneme výjimečně, ale pokud je použit, tak adekvátně k tématu. Úryvek je z fejetonu *Oldřichův dub*, který je obsažen

<sup>144</sup> NEPIL, František. *Dobré a ještě lepší jitro*

<sup>145</sup> NEPIL, František. *Dobré a ještě lepší jitro*

<sup>146</sup> NEPIL, František. *Dobrá a ještě lepší jitra*

<sup>147</sup> NEPIL, František. *Dobré a ještě lepší jitro*

<sup>148</sup> NEPIL, František. *Dobrá a ještě lepší jitra*

v knize *Dobré a ještě lepší jitro*: „*Že jeho korunou povívaly větry nasycené vší slávou, bolestí i potupou, které se ubíraly touto zemí*“<sup>149</sup>.

Markantní je u Nepila také používání zdobnělin. Ve fejetonech jich nalezneme skutečně mnoho, a to jak mezi podstatnými a přídavnými jmény, tak i slovesy. Použití zdobnělin v pojetí Františka Nepila je zajímavé a originální, do jeho stylu tak nějak prostě patří. Pro ilustraci uvádím pár těch nejzajímavějších. Nejprve z první knihy fejetonů (názvy fejetonů uvádím v závorce): suchoučká, lajsnička (Přejezdy), tužičky (Netopýři), ciferničky s rafičkou (Andorra), kytičkářská (Rostlinářské názvosloví), snadňounce a malé hrubiánky (Bábovičky) a pouhinké (To výborné obecenstvo)<sup>150</sup>. V druhé knize fejetonů najdeme zdobněliny jako například muzejíčko a muzejíčkář (O lidské důstojnosti), d'uznička (Sypejte ptáčkům), názůrkem a národečků (Pověsti, báje a legendy) a také mikropůljiskřičkou (Smekněte nad touto stránkou – napsal jsem ji na počítači!)<sup>151</sup>.

Za povšimnutí také stojí výrazy Nepilem vytvořené, tzv. novotvary. Například v již jednou zmiňovaném fejetonu *Silvestr* se objevuje výraz *oddrahouškovali*<sup>152</sup>. Dále je zajímavý pojem *zbezradnit* ve fejetonu *Sypejte ptáčkům*<sup>153</sup>. Stejně tak ve fejetonu *Nelinka a vodní zvon* dosud neznámé a nepoužité slovo *psička* jako pojmenování pro *fenu*<sup>154</sup>. Ve fejetonu *O lidské důstojnosti* pro vyjádření stavu *zakrňování* vytvořil Nepil sloveso *krní*<sup>155</sup>. A ve fejetonu *Psi*, jež jsou *ničí si* Nepil vymyslel pro proces *křivé přísahy dětí* slovo *odkřívopřísáhnou*<sup>156</sup>. Ve fejetonu *Paní Hedvika a primátor* se můžeme dočíst, že by nás autor *nerad zmindrákoval*<sup>157</sup>. Za velmi pěkný považuji výraz *zhezknul* z fejetonu *Pan Sixta z Nového Jáchymova*<sup>158</sup> a *zhezkně* z kapitoly *Úvod knihy Dobré a ještě lepší jitro*<sup>159</sup>.

Nepilův jazyk je, troufám si tvrdit, jedinečný a nezapomenutelný. Pro popis dalších charakteristických prvků Nepilova způsobu vyjadřování bych ráda využila odborný

---

<sup>149</sup> NEPIL, František. *Dobré a ještě lepší jitro*

<sup>150</sup> Tamtéž

<sup>151</sup> NEPIL, František. *Dobrá a ještě lepší jitra*

<sup>152</sup> NEPIL, František. *Dobré a ještě lepší jitro*

<sup>153</sup> NEPIL, František. *Dobrá a ještě lepší jitra*

<sup>154</sup> NEPIL, František. *Dobré a ještě lepší jitro*

<sup>155</sup> NEPIL, František. *Dobrá a ještě lepší jitra*

<sup>156</sup> NEPIL, František. *Dobré a ještě lepší jitro*

<sup>157</sup> Tamtéž

<sup>158</sup> NEPIL, František. *Dobrá a ještě lepší jitra*

<sup>159</sup> NEPIL, František. *Dobré a ještě lepší jitro*

text – jazykovou studii prof. PhDr. Radoslavy Brabcové, CSc., s názvem Kouzlo jazyka Františka Nepila. Autorka v této studii zdůrazňuje určité rysy Nepilova vyjadřování. Specifika Nepilova jazyka rozděluje do čtyř skupin, a to „*spojování nespojitelného*“, „*adjektiva*“, „*adverbia*“ a „*deminutiva*“<sup>160</sup>. Přikláním se k názoru Brabcové, že velmi zajímavé je Nepilovo „*spojování nespojitelného, tedy nespojitelného podle obvyklých představ*“<sup>161</sup>. Ovšem nejde o spojení náhodná, ale záměrná, důkladně promyšlená a propracovaná. A proto také text nenarušují a přesto, že jsou neobvyklá, tak nějak přirozeně do textu zapadají. Radoslava Brabcová uvádí například spojení konkrétního a abstraktního významu slovesa: „*připravila mi kafe, buchtu a čtyři překvapení*“. Také zmiňuje vytvoření nedokonavého tvaru k slovesu dokonavému: „*zkoprní*“ – „*koprněli*“. Dle Brabcové také Nepil často spojuje cizí slovo se slovem ryze českým, například „*subjektivních harantů*“, „*vyličít co nejdecentněji příběh se senkrumnou*“, „*opravárenská múza*“. Dále si Brabcová všimla, že Nepil „*Ustálená spojení oživuje využitím neočekávaného prostředku: připlácla na mě tázavě oči*“ nebo „*na zlatém českém koleně*“<sup>162</sup>. Autorka také ve studii zmiňuje slova, která si Nepil sám vytvořil<sup>163</sup>. Toto Nepilovo specifikum jsem již podrobněji uvedla v předchozím textu. V této první oblasti se Brabcová ještě zaměřila na neobvyklé užití sloves. Jsou to například: „*hodit si zrovna mašli*“, „*kvokal*“, „*mektal*“, „*odkširoval*“, „*přejinačit*“<sup>164</sup>. Tyto výrazy se v dnešní době v běžné mluvě používají. Je tedy otázkou, zda si je Nepil opravdu vymyslel, a díky němu se tato slova pak rozšířila do běžného života, nebo byla v době, kdy Nepil fejetony psal, již natolik obvyklá, že nevymizela a používají se stále.

Druhou oblastí, na kterou Brabcová ve své studii poukazuje, jsou adjektiva. Především upozorňuje na velmi časté používání adjektiv celý a jiný, a to v nejrůznějších variantách a významech. Dále jde o adjektivum jiný, užívané v opačném smyslu slova stejný. Dalšími adjektivy charakteristickými pro Nepila jsou dle Brabcové „*dobry a hezký ve významu značný*“, jako například „*Došli jste jistě k dobrým čtyřem pěti nadílkám*“, „*Nechal hezký kus života svého*“, „*hezkou řádku*

---

<sup>160</sup> BRABCOVÁ, Radoslava. Kouzlo jazyka Františka Nepila

<sup>161</sup> Tamtéž

<sup>162</sup> Tamtéž

<sup>163</sup> Tamtéž

<sup>164</sup> Tamtéž

*parkeř*“. Brabcová také ještě upozorňuje na nezvyklé využívání adjektiva *drobný*<sup>165</sup>. „*Jednou je užije pro charakteristiku automobilu, podruhé v abstraktním významu*“<sup>166</sup>. Konkrétně „*Byla drobná, že jsem se jí ani moc nebál*“, když hovoří o Bejbince – svém automobilu a „*I drobná nespravedlnost stačí*“<sup>167</sup>. Mě osobně u Nepila zaujalo použití přídatných jmen ve spojení, která charakterizují určitou událost, osobu, případně nějaký předmět, jako například ve fejetonu Libuše Blažejová použití spojení „*formátové šéfy*“ a z fejetonu O čtení spojení „*vyprávivé děti*“<sup>168</sup>. Ve fejetonu O zbohatnutí jich nalezneme hned několik, a to „*fabrickou hantýrkou*“, „*bělogvardějská hraběnka*“, „*tuzérový baron*“ a „*kávovou dvacetikorunu*“<sup>169</sup>. „*Portmonkový šampionát*“ (Medvěd Krumlík) a „*mlátivé srdce*“ (Národní umělec František Kovářík) také stojí za povšimnutí<sup>170</sup>. Takto používaná adjektiva Brabcová ve studii nazvala adjektivy s „*příponou -ový, v nichž je vždy zašifrován další úhel pohledu na skutečnost*“<sup>171</sup>. Velmi zvláštním spojením se mi také jeví „*zbrunátněla soudnost*“ použitým ve fejetonu *Naši furianti*<sup>172</sup>.

Třetím, pro Nepila charakteristickým prvkem jsou dle Brabcové adverbia. Ta, jak se ve studii uvádí, „*v Nepilově jazyce posouvají text vždy do trochu jiné roviny*“<sup>173</sup>. A také „*vyjadřují například kladný vztah k obsahu*“<sup>174</sup>, jako třeba příslovce *lahodně* či *hebce*. Nejčastěji jimi ale Nepil vyjadřuje svůj ironický postoj k určité skutečnosti. Například „*takové instantně výnosné zaměstnání už máte v kapse*“, nebo „*Zkusili zbohatnout i jednorázově*“ a také „*Že jde do sebe. A hlavně že jde do sebe pěšky*“<sup>175</sup>. Takový popis situace považuji za velmi originální a humorný. Dále adverbii dle Brabcové Nepil charakterizuje průběh děje a používá výrazy jako *drsně*, *halasně*, *hloupě*, *rozpačitě*, *stavebně*, *řidičsky*, *papírově*, *hostitelsky* apod<sup>176</sup>.

Poslední oblastí, na kterou se autorka studie Nepilova jazyka zaměřila, jsou

---

<sup>165</sup> Tamtéž

<sup>166</sup> Tamtéž

<sup>167</sup> Tamtéž

<sup>168</sup> NEPIL, František. *Dobré a ještě lepší jitro*

<sup>169</sup> Tamtéž

<sup>170</sup> Tamtéž

<sup>171</sup> BRABCOVÁ, Radoslava. *Kouzlo jazyka Františka Nepila*

<sup>172</sup> NEPIL, František. *Dobré a ještě lepší jitro*

<sup>173</sup> BRABCOVÁ, Radoslava. *Kouzlo jazyka Františka Nepila*

<sup>174</sup> Tamtéž

<sup>175</sup> Tamtéž

<sup>176</sup> Tamtéž

deminutiva. Těm jsem se již ve svém textu věnovala, zde alespoň uvedu způsoby použití deminutiv dle Brabcové. Nepil deminutiva užívá k vyjádření něčeho nevelkého, menšího, jako například bedýnka, jiskřička, brejličky, tužička, ulička, plamínek, ale i prvnáček, Angličánci a další. Dokáže ale vytvořit zdobnělinu i z příslovce, například snadňounce, kratičce atd. Neobvykle působí deminutivum množného čísla slova lež. Nepil v tomto případě vytvořil slovo lžiček, nikoliv ve smyslu malých lžic, ale malých lží<sup>177</sup>.

Při svém bádání jsem ještě narazila na článek o Nepilově stylu v časopise Český jazyk a literatura. Z toho usuzuji, že Nepilův jazyk je výjimečný a velmi zajímavý nejen pro čtenáře, ale i pro odborníky. Antonín Tejnor v článku Umění vyprávět zmiňuje některé prvky Nepilova jazyka shodně s R. Brabcovou, a navíc ještě vyzdvihuje Nepilovu jazykovou hravost, kterou někdy Nepil kombinuje s anglickými slovy – „*usmály se blendamedově*“, osobitou jazykovou realizací a promyšlenou prací s češtinou<sup>178</sup>.

Na závěr této kapitoly bych pro ilustraci skvělých jazykových schopností Františka Nepila ráda uvedla ukázkou z fejetonu Lis na ovoce, kde Nepil dokázal barvitě a košatě popsat něco tak obyčejného, jako je přilet včel na mošt: „*I tak malé množství moštu stačilo přilákat včely. Nejdříve Šmídovic včely – ty já poznám, ty mají takový krhavý očíčka do žluta, a kromě toho to mají nejbliž, ty to mají na mou zahradu asi 250 metrů vzdušnou čarou. Přiletěly a sedly si na okraj mísy a začaly pít. Pak přiletěly Síbovic včely – ty taky poznám – ty mají nožičky do O – a dopily to, co jim nechaly Šmídovic včely. V tom horku šťáva ovšem okamžitě zkvasila, okamžitě zalkoholizovala a já jsem s úžasem pozoroval, že se ty včely s prominutím zhulákaly a chovaly se podle toho. Válely se u lisu jako před krčmou, oplzle bzučely a všechny mně začaly tykat*“<sup>179</sup>.

### 4.3 Kvalita díla

Tato kapitola má být zaměřena na kvalitu či nekvalitu Nepilových fejetonů. Lze ale

---

<sup>177</sup> Tamtéž

<sup>178</sup> TEJNOR, Antonín. Umění vyprávět

<sup>179</sup> NEPIL, František. Dobrá a ještě lepší jitra

vůbec něco takového posoudit a pokud ano, podle jakých měřítek? Pokud bych vyjádřila čistě subjektivní názor, tak ano, Nepilovy fejetony se mi jeví jako velmi kvalitní. Splňují naprosto vše, co od takových děl lze očekávat. Abych ale k této problematice přistupovala objektivně, zaměřím se na jednotlivé parametry, které má fejeton splňovat.

Fejeton by měl být vtipný, případně sarkastický. Jazykový styl má být na vysoké úrovni, originální, s použitím hovorového jazyka, slangu a podobně. Fejeton by měl čtenáře pobavit, přimět jej k zamyšlení, něčím ponaučit nebo informovat. Důležité je také navázání kontaktu se čtenářem. Ovšem nejzásadnějším prvkem by měl být závěr – pointa, která je jakousi tečkou za celým textem. Nyní se tedy zaměřím na výše uvedené parametry.

Vtip a sarkasmus. Nepilovy fejetony zcela jistě lze považovat za vtipné, humorné, občas i sarkastické. Různí lidé mají rádi různé styly humoru a za vtipné může být považováno každým jedincem něco jiného. Ne všem tedy jistě připadají Nepilovy fejetony vtipné. Nejednomu posluchači či čtenáři ale vykouzly úsměv ve tváři, i proto byly a vlastně stále jsou tak oblíbené. Proto jsem přesvědčena, že se nejedná o můj subjektivní názor, když tvrdím, že rozebírané fejetony tento parametr splňují a humorné jsou.

Originalitě jazyka a vyjadřovacím schopnostem Nepila byla již věnována jedna z předchozích kapitol. Ta jasně potvrzuje, že i tato podmínka je dodržena. Nepil se způsobem, jakým jazyk využívá, zcela od ostatních fejetonistů odlišuje. Jeho originalita a nadprůměrný um v práci se slovy jsou zřejmé.

U úlohy fejetonu čtenáře pobavit, informovat, ponaučit a přimět jej k zamyšlení, zde si dovolím tvrdit, že toho Nepil též dosáhl. Nejednou jsem se při čtení fejetonů zasmála a věřím, že nejsem jediná. K zamyšlení nabádá téměř každý z jeho fejetonů, jelikož náměty jsou často ze života, týkající se slušného a zodpovědného chování nás všech. Fejetony o významných událostech i osobnostech se za informativní také dají považovat. Je z nich zřejmé, že Nepil věděl, o čem a o kom píše, že měl téma nastudované a čtenáře tak o ledasco obohatil. Tak, jak to u fejetonu má být.

Co se navázání kontaktu se čtenářem týče, i to se, dle mého názoru, Nepilovi podařilo. Byl skvělým vypravěčem, a právě ta jeho fejetonistická vyprávění jsou tak

zdařilá, že si čtenář může připadat jako rovnocenný partner, jako by si s Nepilem povídal, jako by šlo o osobní setkání. Text nikterak nenudí, přirozeně plyne, než se nadějeme, jsme na konci vyprávění. Fejetony působí na čtenáře přátelsky a lidsky.

To, co dělá fejeton fejetonem, je závěr – pointa. Něco, co mi bohužel u některých současných fejetonů, které jsem v rámci přípravy na vypracování této práce přečetla, chybělo. Ovšem u Nepila pointa nechybí nikdy. A nejen že nechybí, ale jeho pointy jsou propracované, nečekané, veselé i poučné. Jsou tím nejlepším možným završením textu. Nepil fejetony zakončit prostě uměl.

Shrnu-li tato alespoň základní měřítko fejetonu, je patrné, že Nepilovy fejetony kvalitními díly jsou. Jistě by obstály i při hodnocení jiných kvalitativních oblastí.

Výčet pozitiv Nepilových fejetonů ještě doplním o jedno pozitivum, takové, které není podmínkou pro napsání dobrého fejetonu, ale lze jej považovat za velké pozitivum z pohledu morálního. Je jím absence prorežimního a socialismus propagujícího textu. Nepil nikdy ve svých dílech nenapsal nic, co by vychvalovalo komunismus a tehdejší politický režim. Psal tak, aby si mohl vážít sám sebe, nikoliv tak, aby se zalíbil režimu a stal se tak protežovaným autorem. A to považuji za veliké plus.

Vytknout by se Nepilovi mohlo to, že jeho fejetony nebyly bohaté na objevné, výrazné a závažné náměty. Je pravda, že psal o běžných a obyčejných věcech, pro někoho možná i nezajímavých, ale i na tato témata se dokázal podívat neotřelým způsobem. To považuji za umění. Jak je patrné, není nutné vždy a za každou cenu upoutat čtenáře nějakým kontroverzním a překvapujícím námětem. Stačí se umět dobře vyjadřovat o obyčejných věcech.

Ráda bych také zmínila odbornou kritiku fejetonů pro Dobrá jitra od Jaroslava Světlíka zveřejněnou 10. května 1984 v příloze Kmen časopisu Tvorba. Autor zprvu fejetony hodnotí pozitivně, chválí Nepilovo vypravěčství, způsob, jakým jsou fejetony psány, témata, jemnou kritiku. Obecně kritika vyznívá spíše v Nepilův prospěch. Negativně Světlík hodnotí stylizační prostředky, které dle něj Nepilovi chybí. Dále poukazuje na pravopisné chyby v textu a špatné používání



interpunkčních znamének<sup>180</sup>.

Bez ohledu na to, zda se Nepil těchto chyb dopustil či zda není vina na straně editora, jsou tyto prohřešky tím méně závažným. Podstatné je, že texty jsou zdařilé, možná i nadprůměrné.

#### 4.4 Přínos pro posluchače

Byly fejetony pro posluchače něčím přínosné? Pokud ano, čím? Co dokázal posluchačům Nepil svým vyprávěním dát? Na tyto otázky bych se chtěla pokusit najít odpovědi a na následujících řádcích je objasnit.

Čím může být takový fejeton někomu přínosem? Jistě ne všichni rádi fejetony v rozhlase poslouchali. Ale pro většinu posluchačů byly pondělní fejetony přinejmenším příjemným vypravováním se do zaměstnání či do školy. A to z důvodu, že fejetony byly psány v pozitivním duchu, spíše aby povzbuzovaly, těšily a rozveselovaly. Témata nebyla smutná či jinak negativní, posluchači tedy po vyposlechnutí neměli důvod cítit se rozladěně a rozmrzele. Témata byla spíše jednodušší, což bylo možná i důvodem vysoké oblíbenosti těchto ranních vyprávění, lidé mohli v složitém a nepřilíš veselém období, které zde panovalo, zapomenout na své vlastní starosti a trápení. Také si při rozmlouvání o naprosto všedních věcech mohli odpočinout od všudypřítomné socialistické propagandy. Zde platí pořekadlo, že v jednoduchosti je krása. I přes to, že od doby, kdy Nepil fejetony psal, uplynulo mnoho let, jeho díla jsou stále vyhledávaná. O tom svědčí i fakt, že „jitra“ byla několikrát po Nepilově smrti znovu vydána a stále se v nabídce knihkupectví nacházejí.

Fejetony mohly navozovat u posluchačů v ranním shonu klid, přimět je se zastavit, zpomalit, zamyslet se nad životem a životními hodnotami. Pro posluchače tato pravidelná relace mohla být i jakýmsi opěrným bodem, věděli, že v pondělí ráno se mohou těšit na tato pohodová vyprávění.

Nebyl to jen obsah fejetonů, kterým Nepil posluchačům něco přinášel. Velkou

---

<sup>180</sup> SVĚTLÍK, Eduard. Dobré slovo

devizou byl samotný Nepilův hlas a způsob, jakým své fejetony předčítal. Právě jeho konejšivý hlas, procítěné a pomalé předčítání mohlo být zrovna tím, co posluchači potřebovali. Do té doby nebylo obvyklé, aby autor sám svá díla četl. Nepil byl první. A považuji to, že čtení fejetonů nebylo přenecháno profesionálům, za velmi dobré rozhodnutí. Rudolf Křesťan Nepilův hlas nazval půvabným, dobráckým a lišáckým<sup>181</sup>. Byl to nejspíš právě hlas a pomalé a uklidňující vyprávění, které mě, již jako dítě, na Nepilovi upoutalo. Samozřejmě nejen to, ale i, jak říká Karel Tejkal v nahrávce s názvem František Nepil v Dobrém jitru, Nepilova „*oduševnělá, moudrá, vtípná a útěšná*“<sup>182</sup> vyprávění. Je otázkou, nakolik by fejetony byly úspěšné, pokud by je četl někdo jiný.

V každém případě Nepilovo ranní vyprávění úspěch mělo a posluchačům něco dávalo. Dokazuje to i velký a pozitivní ohlas a obrovská korespondence ze strany posluchačů<sup>183</sup>.

## Závěr

Cílem této práce bylo zmapování života Františka Nepila a zhodnocení jeho fejetonů, kterými přispíval do pořadu Dobré jitro.

V textu bylo možné se dočíst více o Františku Nepilovi, autorovi rozhlasových děl pro děti i dospělé, ale i mnoha knih. O člověku dobráckém, pracovitém a poctivém. Popsala jsem průběh jeho nedlouhého života i jeho pracovní zkušenosti. Uvedla jsem, v jakých zaměstnáních a společnostech působil.

Také jsem představila pořad Dobré jitro, zmínila, kdy vznikl i kdy jeho vysílání definitivně skončilo. Nastínila jsem obsah tohoto ranního cyklu i jeho proměny v průběhu let.

Dále jsem se zabývala fejetonem, specifiky tohoto žánru, vznikem, historií, vývojem a aktuální situací. Uvedla jsem významné fejetonisty z dob dávno minulých i ze současnosti.

---

<sup>181</sup> František Nepil v Dobrém jitru

<sup>182</sup> Tamtéž

<sup>183</sup> Tamtéž

V praktické části jsem se zaměřila na rozbor jednotlivých fejetonů. Vyhodnotila jsem je po obsahové stránce. Pozastavila se nad Nepilovým stylem, konkrétně jaký způsob vyjadřování používal, čím jsou fejetony specifické a zajímavé. Snažila jsem se také objasnit, zda je možné jeho fejetony považovat za kvalitní, zda splňují či nesplňují základní charakteristiky fejetonu. A ke konci jsem se pokusila najít důvody, čím mohly fejetony posluchače zaujmout, jaký přínos pro ně mohly mít a proč byly tak oblíbené.

Zpracování tohoto tématu bylo velmi zajímavé, pro mne osobně přínosné a obohacující. Získání relevantních informací, i s ohledem na současnou situaci, nebylo vždy jednoduché. Také jsem se snažila, aby předložené výsledky nebyly zkrácené a ovlivněné mou oblibou Nepilových fejetonů.

Jsem přesvědčena, že pro vyhotovení své bakalářské práce jsem udělala vše, co bylo v mých silách a domnívám se, že její cíl se mi podařilo naplnit.

Jelikož o Františku Nepilovi nebylo dosud vydáno žádné ucelené dílo, doufám, že má práce může být v tomto směru přínosem a třeba i inspirací při hledání odpovědí na možné nezodpovězené otázky.

## Summary

The objective of this work was to map the life of František Nepil and evaluation of his columns, with which he contributed to the radio broadcast *Dobré jitro*.

It was possible to read more about František Nepil, the author of radio broadcast works for children and adults. However he was furthermore an author of many books as well. About a good-hearted, hardworking and benevolent person. I depicted course of his short life and his work experiences. I have stated in which occupations and companies he worked.

Furthermore I introduced the *Dobré jitro* radio broadcast, mentioned when it was established as well as when its broadcasting definitively ceased. I have outlined the contents of this morning cycle and changes done to it throughout the years.

I have focused on the column, specifics of this genre, creation, history, evolution and the current situation. I have listed important columnists from the ancient ages as well

as from the present.

In the practical part of this thesis, I have focused on the analysis of his individual columns. I have evaluated them in terms of content. I have paused over Nepil's style, specifically what style of expression did he use and in what ways are his columns specific and interesting. I endeavoured to clarify, whether it is possible to consider columns quality and whether they do or do not meet the foundational characteristics of column. And in the end, I endeavoured to discover the reasons, why the listener could be interested in the columns, what benefits could they have for the listener and why where they so popular.

Working on this subject was definitely interesting, for me personally beneficial and enriching. Gathering of relevant information, even with regards to the current situation, was not always easy. I endeavoured to not distort and affect any of the presented results with my personal popularity of Nepil's columns.

I am convinced, that I have done everything I could to complete my bachelor thesis and I think I have managed to fulfil its objective.

Because there has not been any comprehensive work concerning František Nepil, I hope my thesis could be beneficial in this regard and maybe even an inspiration when searching for answers for possible unanswered questions.

## Použitá literatura

### Odborná literatura

ANTOŠOVÁ, Svatava a Radim KOPÁČ. *Antologie českého rozhlasového fejetonu 2002-2004*. Vyd.1. Praha: Concordia, 2004. ISBN 80-85997-25-8.

BLAŽEJOVSKÁ, Alena a . Zkušenosti s fejetonem. OSVALDOVÁ, Barbora a Radim KOPÁČ, ed. *O fejetonu, s fejetonem: sborník textů k žánru*. Praha: Karolinum, 2007, s. 31-34. ISBN 978-80-246-1286-7.

BRABCOVÁ, Radoslava. Kouzlo jazyka Františka Nepila. BRABCOVÁ, Radoslava. *Kouzlo jazyka: výběr z díla*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2000, s. 46-56. ISBN 80-7290-017-X.

CINGER, František. *Prokletí slavných*. Praha: Mladá fronta, 2006. ISBN 80-204-1339-1.

DOLANSKÁ, Nora. *Jak se stát Hemingwayem: příručka pro budoucí žurnalisty*. Praha: Karolinum, 1994. ISBN 80-7066-891-1.

JEŠUTOVÁ, Eva. *99 významných uměleckých osobností rozhlasu: čeští tvůrci slovesných pořadů*. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 2008. ISBN 978-80-254-1703-4.

JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu*. Praha: Český rozhlas, 2003. ISBN 80-86762-00-9.

KOPÁČ, Radim. Fejeton v tištěných médiích: kde ho hledat. OSVALDOVÁ, Barbora a Radim KOPÁČ, ed. *O fejetonu, s fejetonem: sborník textů k žánru*. Praha: Karolinum, 2007, s. 95-97. ISBN 978-80-246-1286-7.

MOCNÁ, Dagmar a Josef PETERKA. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004. ISBN 80-7185-669-x.

NEPIL, František. *Dobrá a ještě lepší jitra*. Vyd. 1.-dot. Ilustroval Vladimír RENČÍN. Praha: Český spisovatel, 1996. ISBN 80-202-0627-2.

NEPIL, František. *Dobré a ještě lepší jitra*. 2. vyd. (1. vyd. v SNTL). Praha: SNTL, 1990. Klub 89. ISBN 80-03-00283-4.

NEPIL, František. *Nedokončené rozhovory*. [text 2 části Zdena Nepilová] ; [uspoř. Ivana Hutařová] ; [ft.. Eva Frančeová], [Karel Kestner]. Praha: Petrklíč, 1999, 172 s. ISBN 80-7229-030-4.

NEPIL, František. *Ohlédnutí*. Praha: Akropolis, 1998. ISBN 80-85770-65-2.

NEPIL, František. Proč mám rád bratry Čapky. NEPIL, František. *Ohlédnutí*. Praha: AKROPOLIS, 1998, s. 102-111. ISBN 80-85770-65-2.

OSVALDOVÁ, Barbora. Fejeton. OSVALDOVÁ, Barbora a Radim KOPÁČ, ed. *O fejetonu, s fejetonem: sborník textů k žánru*. Praha: Karolinum, 2007, s. 5-17. ISBN 978-80-246-1286-7.

PERSTICKÁ, Dagmar. *František Nepil: met. materiál k 60. narozeninám spisovatele*. Brno: Státní vědecká knihovna, 1988.

ŠTORKÁN, Karel. *Umění fejetonu*. Praha: Novinář, 1979, 156 s. Knihovnička novináře.

ŠVEC, Štefan. Fejeton v síti sítí. OSVALDOVÁ, Barbora a Radim KOPÁČ, ed. *O fejetonu, s fejetonem: sborník textů k žánru*. Praha: Karolinum, 2007, s. 57-61. ISBN 978-80-246-1286-7.

ZEMANČÍKOVÁ, Alena. Fejeton v médiu veřejné služby. OSVALDOVÁ, Barbora a Radim KOPÁČ, ed. *O fejetonu, s fejetonem: sborník textů k žánru*. Praha: Karolinum, 2007, s. 81-86. ISBN 978-80-246-1286-7.

ZINDELOVÁ, Michaela. František Nepil. ZINDELOVÁ, Michaela a Magdalena DIETLOVÁ. *Obyčejné rozhovory*. Sv. 2. Praha: Grafoprint-Neubert, 1992, s. 69-76. ISBN 80-901208-3-0.

## **Periodika**

BALDÝNSKÝ, Tomáš. Poslední slovo: Otraviny. *Lidové noviny*. Praha: Mafra, 2020, **XXXIII**(30), 20. ISSN 0862-5921.

ČÁP, Jan. Rozhodli jsme se říkat pravdu. *TÉMA*. Praha: Mafra, 2018, **III**(33), 19-25. ISSN 2336-4815.

*Československý rozhlas: týdeník Československého rozhlasu*. Praha: Orbis, 1972, **39**(10).

*Československý rozhlas: týdeník Československého rozhlasu*. Praha: Orbis, 1972, **39**(11).

HANÁK, Jiří. Poslední slovo: O voličských mucholapkách. *Lidové noviny*. Praha: Mafra, 2020, **XXXIII**(33), 24. ISSN 0862-5921.

KVAČKOVÁ, Radka. Poslední slovo: Byty nejsou. A co domy? *Lidové noviny*. Praha: Mafra, 2020, **XXXIII**(29), 20. ISSN 0862-5921.

MÜLLEROVÁ, Olga a Eva HAVLOVÁ. Poznámky k textové výstavbě rozhlasového pořadu Dobré jitro. *Naše řeč: listy pro vzdělání a třibení jazyka českého*. Praha: Academia, 1993, **76**(1), 19-25. ISSN 0027-8203.

NEFF, Ondřej. Poslední slovo: Kladivem na Hitlera. *Lidové noviny*. Praha: Mafra, 2020, **XXXIII**(34), 20. ISSN 0862-5921.

OLIVA, Karel. Poslední slovo: Říše středu. *Lidové noviny*. Praha: Mafra, 2020, **XXXIII**(31), 20. ISSN 0862-5921.

*Rozhlas: programový týdeník Československého rozhlasu*. Praha: Deltapress, 1977, **44**(31). ISSN 0231-6811.

*Rozhlas: programový týdeník Československého rozhlasu*. Praha: Radioservis, 1991, **58**(19). ISSN 0231-6811.

SVĚTLÍK, Eduard. Dobré slovo. *Tvorba: list pro kritiku a umění*. Praha: Symposion, 1984, **1984**(19), XI. ISSN 0139-5513. Příloha Kmen.

ŠUSTROVÁ, Petruška. Poslední slovo: S dějinami v zádech. *Lidové noviny*. Praha: Mafra, 2020, **XXXIII**(32), 18. ISSN 0862-5921.

TEJNOR, Antonín. Umění vyprávět. *Český jazyk a literatura*. Praha: SPN – pedagogické nakladatelství, akciová společnost, 1997, **47**(3-4), 94-95. ISSN 0009-0786.

*Týdeník rozhlas: programový a kulturní týdeník*. Praha: Radioservis, 1997, **7**(51). ISSN 1213-2098.

*Týdeník rozhlas: programový a kulturní týdeník*. Praha: Radioservis, 2011, **21**(48). ISSN 1213-2098.

## **Internetové zdroje**

BROŽOVÁ, Věra. František Nepil.

[Http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=609](http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=609) [online]. Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR, 1998, 1998, 14. 2. 2007 [cit. 2020-05-09].

Dostupné z: <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/>

ČERNÝ, Tomáš. Dobré jitro 25. 9. 1987. *Český rozhlas* [online]. Praha: Český rozhlas, 2020, 25. 9. 2013 [cit. 2020-05-09]. Dostupné z:

<https://temata.rozhlas.cz/dobre-jitro-25-9-1987-7984249>

*Český rozhlas* [online]. Praha: Český rozhlas, 2020 [cit. 2020-05-09]. Dostupné z:

<https://portal.rozhlas.cz/>

František Nepil v Dobrém jítu. *Radiotéka: Český rozhlas* [online]. Praha: Český rozhlas, 2016, 2014 [cit. 2020-05-09]. Dostupné z:

[https://www.radioteka.cz/detail/CRo\\_xml\\_11891325/](https://www.radioteka.cz/detail/CRo_xml_11891325/)



HUBIČKA, Jiří. Dobré jitro s Věrou Šťovíčkovou. *Český rozhlas* [online]. Praha: Český rozhlas, 2020, 12. srpen 2013 [cit. 2020-05-09]. Dostupné z: <https://temata.rozhlas.cz/dobre-jitro-s-verou-stovickovou-7984909>

LAZAROVÁ, Světlana. Příběhy slavných: Dopis Ježíškovi (František Nepil). *Česká televize* [online]. Praha: Česká televize, 2020, 2002 [cit. 2020-05-09]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10123383458-pribehy-slavnych/402223100031004-dopis-jeziskovi>

O pořadu Pokračování za chvíli. *Český rozhlas* [online]. Praha: Český rozhlas, 2020 [cit. 2020-05-09]. Dostupné z: <https://dvojka.rozhlas.cz/pokracovani-za-chvilku-7748841/o-poradu>

O pořadu Zelný rynek. *Český rozhlas* [online]. Praha: Český rozhlas, 2020 [cit. 2020-05-09]. Dostupné z: <https://brno.rozhlas.cz/zelny-rynk-6443631/o-poradu>

PRÍKAZSKÝ, Vladimír. Soukromý dotazník: František Nepil. *Radiotéka: Český rozhlas* [online]. Praha: Český rozhlas, 2016, 2014 [cit. 2020-05-09]. Dostupné z: [https://www.radioteka.cz/detail/CRO\\_xml\\_11886286/](https://www.radioteka.cz/detail/CRO_xml_11886286/)

TEJKAL, Karel. Rádio na kolečkách. *Český rozhlas: iRadio - audioarchiv a živé vysílání Českého rozhlasu* [online]. Praha: Český rozhlas, 2018, 4. 2. 2009 [cit. 2020-05-09]. Dostupné z: <https://prehovac.rozhlas.cz/audio/859560>

## **Ostatní zdroje**

BOROVSKÁ, Lenka. *Rozhlasová publicistika jako inspirace umělecké tvorby: rozbor publicistické i umělecké práce A. Technika, J. Koláře a F. Nepila*. Praha, 1982. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta žurnalistiky. Vedoucí práce Vladimír Kovářik.

ČESKOSLOVENSKÝ ROZHLAS. *Protokol o vysílání Dobrého jitra z Prahy: úterý 21. 8. 1990*. Praha, 1990, 1 s.

ČESKÝ ROZHLAS. *Protokol o vysílání Dobrého jitra z Prahy dne 1. 1. 1993.*  
Praha, 1993, 1 s.

*Dobré jitra 27. 4. 1994: archiv Českého rozhlasu.* Praha, 1994.

VAKRČKOVÁ, Zuzana. *Specifika pořadu Dobré jitra se zřetelem na roky 1987-88.*  
Praha, 1989. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta žurnalistiky.  
Vedoucí práce Josef Maršík.

SCHVÁLENO *MJT. 23.7. 19*

<b>Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK</b> <b>Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce</b>									
<b>TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:</b>									
<b>Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:</b> <i>Karolína Rechtbergerová</i>	<table border="1"> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;"> <b>Univerzita Karlova</b>  <b>Fakulta sociálních věd</b> </td> </tr> <tr> <td>Došlo dne:</td> <td style="text-align: center;">- 3 -07- 2019 -1-</td> </tr> <tr> <td>Čj: <i>408</i></td> <td>Příloh:</td> </tr> <tr> <td colspan="2">přidělena:</td> </tr> </table>	<b>Univerzita Karlova</b> <b>Fakulta sociálních věd</b>		Došlo dne:	- 3 -07- 2019 -1-	Čj: <i>408</i>	Příloh:	přidělena:	
<b>Univerzita Karlova</b> <b>Fakulta sociálních věd</b>									
Došlo dne:		- 3 -07- 2019 -1-							
Čj: <i>408</i>		Příloh:							
přidělena:									
<b>Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:</b> <i>2017/2018</i>									
<b>E-mail diplomantky/diplomanta:</b> <i>57256798@fsv.cuni.cz</i>									
<b>Studijní obor/forma studia:</b> <i>Mediální a komunikační studia/kombinované</i>									
<b>Předpokládaný název práce v češtině:</b> <i>Populární rozhlasový fejeton Františka Nepila v pořadu Dobré jitro</i>									
<b>Předpokládaný název práce v angličtině:</b> <i>The popular radio column by František Nepil in the program Dobré jitro</i>									
<b>Předpokládaný termín dokončení</b> (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013): (diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí) <i>LS 2019/2020</i>									
<b>Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce</b> (max. 1000 znaků): <i>Cílem bakalářské práce je zmapování života Františka Nepila a zhodnocení jeho fejetonů, kterými přispíval do pořadů Dobré jitro a provázel pondělním rámem posluchače rozhlasu v 70. a 80. letech.</i>									
<b>Předpokládaná struktura práce</b> (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): <ol style="list-style-type: none"> <li>1, Úvod</li> <li>2, Osobnost František Nepil               <ul style="list-style-type: none"> <li>- dětství</li> <li>- mládí</li> <li>- doba studií</li> <li>- rodinný život</li> </ul> </li> <li>2, Kariéra               <ul style="list-style-type: none"> <li>- korespondent Čs. hotelů</li> <li>- časopis Plamen</li> <li>- reklamní textař v Merkuru</li> <li>- redaktor v ČS. rozhlasu</li> <li>- „na volné noze“</li> </ul> </li> <li>3, Rozbor fejetonů v pořadu Dobré jitro               <ul style="list-style-type: none"> <li>- žánr</li> <li>- obsahy</li> <li>- stylistika</li> <li>- kvalita díla</li> <li>- přínos pro posluchače</li> </ul> </li> <li>4, Seznam děl               <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozhlas</li> <li>- knihy</li> </ul> </li> <li>5, Závěr</li> <li>6, Použité zdroje a literatura</li> <li>7, Seznam příloh</li> <li>8, Přílohy</li> </ol>									
<b>Vymezení zpracovávaného materiálu</b> (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy): <i>Vzpomínkové knihy o Františku Nepilovi, knihy o rozhlasu v době jeho působení, databáze archivu ČRo, záznamy v audioarchivu ČRo, vybraná díla Františka Nepila.</i>									
<b>Postup (technika) při zpracování materiálu:</b>									

Vyhledání informací v odborné literatuře, periodikách, archivu ČRo, dílech Františka Nepila a knihách o něm. Poslech epizod pořadu Dobré jitro, četba knihy Dobrá a ještě lepší jitro. Vyhodnocení relevance dat a jejich následné zpracování v bakalářské práci.

**Základní literatura** (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

**Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí Českého rozhlasu, Eva Ješutová a kolektiv – shrnutí osmi desetiletí Českého rozhlasu od jeho úplných začátků v roce 1923 až po současnost, přesněji do roku 2003. Seznámení s některými rozhlasovými pracovníky, včetně Františka Nepila.**

**Ohlédnutí, František Nepil – kniha obsahuje knižně zatím nepublikovanou rozhlasovou tvorbu F. Nepila z let 1991-1995, dále úvodníky, záznamy z různých jeho akcí a vystoupení. V druhé části knihy autor prozrazuje i trochu ze svého života.**

**Očima přítele, Josef Fišer – blízký a celoživotní přítel Františka Nepila předkládá různé historky a vzpomínky na známého spisovatele a rozhlasového redaktora. Kniha je doplněna Nepilovým životopisem.**

**Dobrá a ještě lepší František Nepil, Ondřej Suchý – kniha vzpomínek na spolupráci a přátelství s Františkem Nepilem. Autor vypráví o společném cestování, o období, kdy F. Nepil ještě nepůsobil v rozhlase, a dalších setkáních.**

**Nedokončené rozhovory, František Nepil – autor v knize odpovídá na otázky týkající se jeho života a díla. Vzpomínky doplňuje autorova manželka Zdena Nepilová. V závěru knihy je uveden seznam Nepilových děl a jeho životopis.**

**Dobrá a ještě lepší jitro, František Nepil – kniha je záznamem rozhlasových fejetonů napsaných pro pořad Dobré jitro, kterým v pondělní rána František Nepil posluchače provázel.**

**Diplomové práce k tématu** (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)


**BOROVSKÁ, L. Rozhlasová publicistika jako inspirace umělecké tvorby: rozbor publicistické i umělecké práce A. Technika, J. Koláře a F. Nepila, FŽ UK, 1982**

**MAYEROVÁ, M. Tvorba Františka Nepila a účinnost jeho rozhlasového fejetonu, FŽ UK, 1986**

**VAKRČKOVÁ, Z. Specifika pořadu Dobré jitro se zřetelem na roky 1987-88, FŽ UK 1989**

Datum / Podpis studenta/ky

3.7.19

.....  


**TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:**

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

MARŠÍK

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

.....  
Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNÝ FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

**TEZE SCHVALUJE NA IKSŽ VEDOUcí PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY.**

## **Seznam příloh**

Příloha č. 1: Seznam vydaných knih Františka Nepila

Příloha č. 2: Seznam vydaných nahrávek Františka Nepila

Příloha č. 3: Obrazové přílohy

## **Příloha č. 1: Seznam vydaných knih Františka Nepila**

### **Kola, strojky, nápady**

SNDK 1963

### **Kde jsi chodil, Satane?**

1. vyd. Československý spisovatel 1966, 2. vyd. Akropolis 1996 v souboru Satan s prstenem

### **Srpen s Bejbinkou**

1. vyd. Sport. a turist. nakl. 1966, 2. vyd. Granát 2000

### **Pohádky z pekelce**

1. vyd. České Budějovice 1967, 2. vyd. Sedistra 1997

### **Jak se dělá chalupa**

1. vyd. České Budějovice 1968, 2. uprav. vyd. Středočeské nakl. 1984, 3. přeprac. vyd. agentura VPK 1993, 4. vyd. Agentura VPK 1996, 5. vyd. Brána 2020

### **Lišky dobrou noc**

1. vyd. Profil Ostrava, 2. vyd. Olympia 1999, 3. vyd. Knižní klub 2006,  
4. vyd. Knižní klub 2014

### **Makový mužiček**

1. vyd. Albatros 1976, 2. vyd. Albatros 1985, 3. vyd. Albatros 1992, 4. vyd. Albatros 1999,  
5. vyd. Knižní klub 2007, 6. vyd. Euromedia Group 2016

### **Já Baryk**

1. vyd. Albatros 1977, 2. vyd. Albatros 1988. 3. vyd. Sedistra 1994, 4. vyd. Knižní klub 2014

### **Polní žínka Evelínka**

1. vyd. Albatros 1979, 2. přeprac. vyd. Sedistra 1995, 3. vyd. Knižní klub 2008,  
4. vyd. Pikola 2017

### **Naschválničci**

1. vyd. Albatros 1981, 2. vyd. Amulet 2000, 3. vyd. Egmont 2004, 4. vyd. Euromedia 2016

### **Podivánky**

1. vyd. Albatros 1981, 2. vyd. Albatros 1997, 3. vyd. Knižní Klub 2008,  
4. vyd. Knižní klub 2017

### **Po Praze chodím**

1. vyd. Merkur 1981, 2. vyd. Praha Blízká setkání 1996 v souboru František, co nepil pivo,  
3. vyd. Knižní klub 2014

### **Obrázkový svět, encyklopedie**

1. vyd. Albatros 1982, 2. vyd. Albatros 1987

### **Střevíce z lýčů**

1. vyd. Práce 1982, 2. vyd. Práce 1988, 3. vyd. Knižní klub 1994, 4. vyd. Agentura VPK  
1999, 5. vyd. Knižní klub 2001, 6. vyd. Euromedia Group 2016

### **Zobáček mi namalujte červeně**

Albatros 1983

### **Dobré a ještě lepší jitra**

1. vyd. Práce 1983, 2. vyd. Klub 89 v nakl. SNTL 1989, 3. vyd. Akropolis 1999

### **Lipová alej**

1. vyd. Albatros 1985, 2. vyd. Sedistra 1997, 3. vyd. Knižní klub 2006,  
4. vyd. Knižní klub 2015

### **Kolik je na světě krás**

Albatros 1986

### **Pět báječných strýčků**

1. vyd. Olympia 1987, 2. vyd. Amulet 1999, 3. vyd. Egmont 2004, 4. vyd. Knižní klub 2014

### **Apokryfy z éteru**

vydav. a nakl. Novinář 1989

### **Kněžnin prsten**

1. vyd. Středočeské nakl. 1990, 2. vyd. v souboru Satan s prstenem Praha Akropolis 1996 ,  
4. vyd. Agentura VPK 2001

### **Tělověda pro dorostence**

Práce 1991

### **Malý atlas mého srdce**

1. vyd. Olympia 1991, 2. vyd. Horní Bříza Granát 1998

### **Dobrou a ještě lepší neděli**

1. vyd. Radioservis 1992, 2. vyd. Horní Bříza Granát 1999, 3. vyd. Knižní Klub 2008, 2014

### **Pohádková lampička**

1. vyd. Tina 1992, 2. vyd. Knižní klub 2003, 3. vyd. Knižní klub 2013

### **Má stoletá láska!**

Olympia 1993

### **Štuclinka a Zachumlánek**

1. vyd. Albatros 1994, 2. vyd. Albatros 1998, 3. vyd. Knižní klub 2016,  
4. vyd. Euromedia Group 2016

### **Strašpytýlek**

Horní Bříza Granát 1996

### **Dobrá a ještě lepší jitra**

1. vyd. Český spisovatel 1996, 2. vyd. Granát 2000, 3. vyd. Knižní klub 2003,  
4. vyd. Euromedia Group 2013

**Slova mezi barvami**  
Horní Bříza Granát 1997

**František Nepil dětem**  
Usp. A. Mikulášek BMSS Start 1997

**Ohlédnutí**  
1. vyd. Akropolis 1998, 2. vyd. Akropolis 1999

**Tatínek se vyplatí**  
1. vyd. Knižní klub 2005, 2. vyd. Knižní klub 2016

**Hledání radosti**  
1. vyd. Knižní klub 2006, 2. vyd. Knižní klub 2010

**Já ti nesu veselého beránka ze stáda svého**  
Granát - Ing. Jaroslav Hák 2007

**Proč jsem nechodil na Alexandrovce**  
YXZ 2010

**Vánoce mám rád**  
Knižní klub 2015

**Pohádkový svět Františka Nepila**  
Knižní klub 2016

**Strakaté pohádky**  
Pikola 2017

**Dobrý a ještě lepší život**  
Knižní klub 2018



## **Příloha č. 2: Seznam vydaných nahrávek Františka Nepila**

### **Střevíce z lýči**

Supraphon 1982, Supraphon 2012

### **Dobré a ještě lepší jitro**

Supraphon 1985, Supraphon 2012, Supraphon 2015

### **Lipová alej**

Supraphon 1985, Český rozhlas 1997, Supraphon 2012

### **Jak se dělá chalupa**

Supraphon 1986

### **Tělověda pro dorostence**

Supraphon 1987, Supraphon 2012

### **Kněžnin prsten**

Supraphon 1989, Supraphon 2012

### **Já Baryk**

Sedistra 1994

### **Vánoce s Františkem Nepilem**

Audiostory 1994

### **Jak se dělá chalupa**

Bonton Music 1995, Supraphon 2009

### **Dobrou a ještě lepší neděli**

GZ Loděnice 1996

### **Má stoletá láska Sparta**

GZ Loděnice 1996

### **Malý atlas mého srdce**

GZ Loděnice 1996

### **Dobrou a ještě lepší neděli**

GZ Loděnice 1996, Radioservis 1992

### **Dobré a ještě lepší pondělí**

GZ Loděnice 1996

### **Malý atlas mého srdce**

GZ Loděnice 1996

### **Hurvínek skloňuje kočku**

Supraphon 1999

**Dobrá a ještě lepší jitra**

Radioservis 2002

**Hurvínek a drak**

Supraphon 2004, Supraphon 2014

**Hurvínkovi k narozeninám**

Supraphon 2006

**Hurvínkova zlatá zebra**

Supraphon 2007

**Proč se pes hněvá na kočku a 7 dalších pohádek**

Supraphon 2008

**Šedesáté Vánoce Františka Nepila**

Supraphon 2012

**Od svítání do svítání. Pásmo říkadel pro děti z mateřských škol**

Supraphon 2013

**Noc a skála**

Radioservis 2014

**Kočka se vdávala, pes se ženil**

Supraphon 2015

**Vánoce s Františkem Nepilem**

Supraphon 2015

**Zátopkovi u Nepilů**

Supraphon 2016

**František Nepil dětem**

Supraphon 2017

**Dobrou a ještě lepší cestu**

Supraphon 2017

**Hurvínkovy příhody**

Supraphon 2017

**Hurvínkovy příhody 1**

Supraphon 2018

**Hurvínkovy příhody 2**

Supraphon 2018

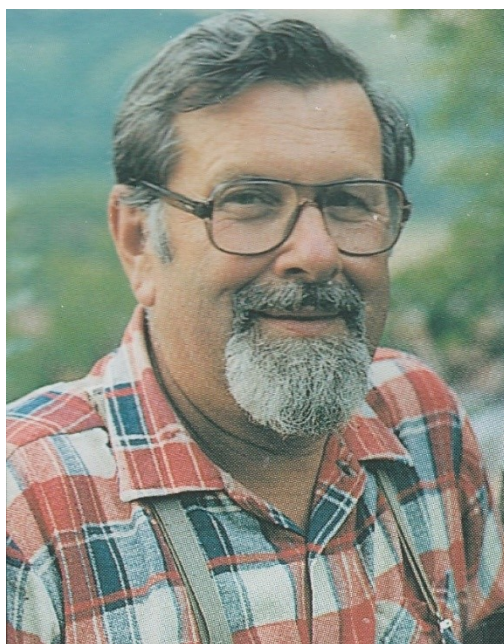
**3x Hurvínkovy příhody**

Supraphon 2018

**Hovory u Spejblů**  
Supraphon 2019

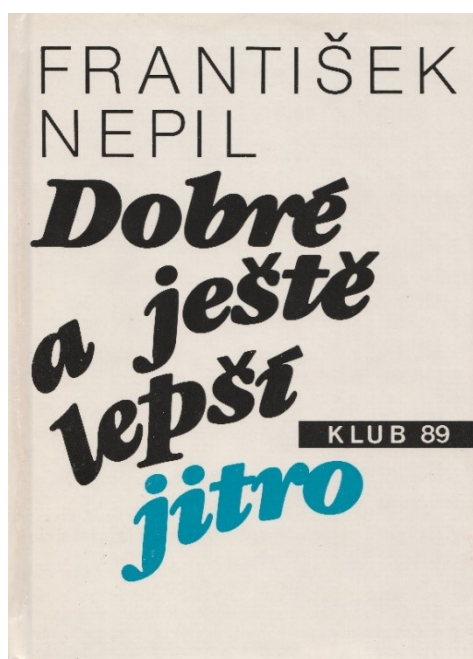
**Reklama... Vážně!? 2 - část Vaření v kuchyni**  
Supraphon 2019

## Příloha č. 4: Obrazové přílohy



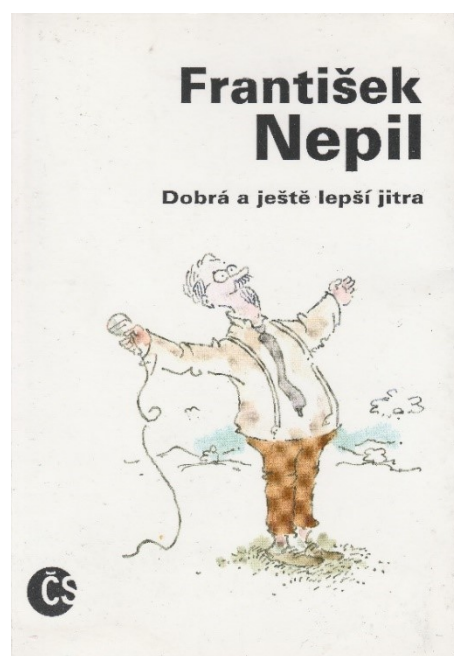
*Obrázek 1 František Nepil*

Zdroj: NEPIL, František. *Ohlédnutí*. Praha: Akropolis, 1998. ISBN 80-85770-65-2.



*Obrázek 2 Titulní strana knihy*

Zdroj: NEPIL, František. *Dobré a ještě lepší jitro*. 2. vyd. (1. vyd. v SNTL). Praha: SNTL, 1990. Klub 89. ISBN 80-03-00283-4.



*Obrázek 3 Titulní strana knihy*

Zdroj: NEPIL, František. *Dobrá a ještě lepší jitro*. Vyd. 1.-dot. Ilustroval Vladimír RENCÍN. Praha: Český spisovatel, 1996. ISBN 80-202-0627-2.